KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

AZ UKRÁN MENEKÜLTEK KÖRÉBEN KÉSZÍTETT KÉRDŐÍVES ADATFELVÉTEL EREDMÉNYEIRŐL

KÁRPÁTOK ALAPÍTVÁNY – MAGYARORSZÁG

2024. ÁPRILIS

Szerző: Farkas Zsombor

A tanulmány a Reménnyel Teli Horizontok: Egy Éven Átívelő Támogatás és Szolidaritás a Menekültekért Magyarországon c. projekt keretében készült 2024-ben.

A projekt 2024. februártól 2024. decemberéig a Kárpátok Alapítvány koordinálásával valósul meg az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága, az UNHCR támogatásával.

Jelen tanulmány nem feltétlenül tükrözi a projekt támogatója, az UNHCR álláspontját.

Felelős kiadó: Kárpátok Alapítvány-Magyarország, 3300 Eger, Felvégi út 53.

(Minden jog fenntartva.)

Köszönet a készítőknek és a partnereinknek.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS ... 4

1. A SZEMÉLYI KÉRDŐÍVEK ELEMZÉSE ... 5

1. 1. A megkérdezettek általános jellemzői ... *5*

1.1.1. A roma és a nem roma menekültek ... 10

1.2. Menekültként Magyarországon ... 12

1.2.1. Mikor és honnan érkeztek ... 12

1.2.2. Családtagok Ukrajnában és változások a családban ... 13

1.2.3. Okmányok megléte, ügyintézés, menedékes státusz, jogállás ... 15

1.2.4. Támogatások, ellátások ... 18

1.2.5. Munkakeresés, munkavállalás ... 20

1.2.6. Diszkrimináció, incidensek ... 21

1.3. Szükségletek, igények, információk ... 23

2. A HÁZTARTÁSI KÉRDŐÍVEK ELEMZÉSE ... 27

2.1. A háztartások általános jellemzői ... 27

2.1.1. A háztartásokban élők, a háztartástagok néhány jellemzője ... 28

2.2. Lakhatás, szállás ... 31

2.3. Jövedelem, jövedelemforrások ... 33

2.4. Szükségletek ... 36

2.5. Jövő ... 37

3. A GYEREK KÉRDŐÍVEK ELEMZÉSE ... 38

3.1. Korcsoportok és intézményi részvétel ... 38

3.2. Szükségletek biztosítása ... 39

3.3. Egyéb jellemzők ... 40

MELLÉKLET: AZ ADATFELVÉTEL SORÁN HASZNÁLT KÉRDŐÍVEK ... 42

1. Személyi kérdőív ... 42

2. Háztartás kérdőív ... 54

3. Gyerek kérdőív ... 59

BEVEZETÉS

2024. márciusban a Kárpátok Alapítvány – Magyarország három megyére kiterjedő projektje keretében nem reprezentatív kérdőíves adatfelvételt végeztünk Heves, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az Ukrajnából érkezett menekültek körében. A vizsgálat célja az volt, hogy részletes, elemezhető információkhoz jussunk a kérdezettek és családjuk főbb jellemzőiről, hátteréről, valamint nehézségeikről, igényeikről, szükségleteikről. Az adatfelvétel során három kérdőívvel dolgoztunk.

1. ***Személyi kérdőív***et vettünk fel a projekt potenciális célcsoportjába tartozó 18 éven felüli menekültekkel. A célcsoport teljeskörű elérésére törekedtünk; vállalásunk szerint 120 egyéni kérdőív felvételét terveztük, végül összesen 163 személyi kérdőívet vettünk fel, ami a mintegy 200 fős (18 éven felüliekből álló) célcsoportunk 82%-át jelenti. Személyi kérdőívünk kidolgozása során nagymértékben figyelembe vettük, felhasználtuk a UNHCR 2023. szeptemberi kérdőívét.[1]

2. A személyi kérdőívre válaszolóktól a jelenlegi háztartásukra vonatkozó főbb információkat is megkérdeztük a ***háztartási kérdőív***ben. Egy háztartásból értelemszerűen egy 18 éven felüli személynek tettük fel a háztartásra, háztartástagokra vonatkozó kérdéseinket, és a – legalábbis Magyarországon – egyedül, vagyis egyszemélyes háztartásban élőkkel is felvettük ezt a kérdőívet. Kivételt jelent ez alól az a kollégiumban élő 40 fő, akikkel csak személyi kérdőív készült. Összesen 73 háztartás kérdőívet vettünk fel, tehát – nem számolva a 40 fővel – a 123 személyi kérdőívvel megkeresett felnőtt ennyi – különböző nagyságú – háztartásban él.

3. A háztartásokban élő 0-17 év közötti gyerekekről a ***gyerek kérdőív***ben gyűjtöttünk információkat az egyik szülőtől vagy más felnőtt háztartástagtól (tehát a kérdőívet nem a gyerekekkel vettük fel). Összesen 81 gyerekről kaptunk így információkat.

A kérdőíveket a projekt munkatársai személyesen vették fel a menekültekkel. Az adatfelvételben való részvétel önkéntes és anonim módon történt, erről a munkatársak előzetesen tájékoztatták a megkérdezetteket. Mind a magyarul, mind az ukránul beszélők saját anyanyelvükön/használt nyelvükön olvashatták a kérdőívet, illetve a kérdéseket a számukra megfelelő nyelven tettük fel (az ukrán nyelv esetében tolmács közreműködésével). A kérdőívek feldolgozása anonim módon, aggregáltan történt (SPSS programmal.)

Az alábbiakban három külön fejezetben ismertetjük a személyi, a háztartási és a gyerek kérdőívek feldolgozásának eredményeit. Az adatfelvétel kérdőíveit a mellékletben közöljük.

[1] UKR_PPM_2023Sep_Hungary_Version3.1.

1. A SZEMÉLYI KÉRDŐÍVEK ELEMZÉSE

1. 1. A megkérdezettek általános jellemzői

Összesen 163 fővel készült személyi kérdőív. A 163 fő 52,8%-a férfi (86 fő), 46,6%-a nő (76 fő), egy fő nem-binárisnak vallotta magát.

Az adatfelvétel idején (2024. március) a válaszadók 42,9%-a (70 fő) városban, közel harmada (31,1%, 49 fő) megyei jogú városban, több mint negyede (26,4%, 43 fő) községben, egy fő Budapesten élt (1. táblázat). Több mint felük (55,8%, 91 fő) Szabolcs-Szatmár-Bereg, harmaduk (34,4%, 56 fő) Heves, tizedük Hajdú-Bihar megyében (9,2%, 15 fő) lakott (a fővárosban élő válaszadóval Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében készült a kérdőív) (2. táblázat).

1. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása lakóhelyük településtípusa szerint

Településtípus	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Budapest	1	0,6
Megyei jogú város	49	30,1
Város	70	42,9
Község	43	26,4
Összesen	163	100,0

2. A válaszadók száma és megoszlása lakóhelyük megyéje szerint

Megye	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Budapest	1	0,6
Hajdú-Bihar	15	9,2
Heves	56	34,4
Szabolcs-Szatmár-Bereg	91	55,8
Összesen	163	100,0

A menekültek jelenlegi (2024. márciusi állapot szerinti) lakhelyének, tartózkodási helyének típusáról a kérdőív kérdezésének helyszíne alapján vannak információink. Ezek szerint a megkérdezettek harmada (32,5%, 53 fő) kollektív szálláson él úgy, hogy a kollégiumban élő, túlnyomó részt fiatal felnőtt tanulók esetében külön kezeltük a helyszínt (kollégium). Összességében tehát a 163 fő több mint fele (55,2%, 90 fő) valamilyen típusú kollektív szálláson lakik. Utánuk az albérletben (12,3%, 20 fő), a más magánszálláson (11,7%, 19 fő), majd az egyéb helyen (11,0%, 18 fő) lakók következnek. További 14 fő (8,6%) szívességi lakáshasználó; ketten nem válaszoltak erre a kérdésre (3. táblázat).

3. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása a kérdőív készítésének helyszíne szerint

Szállás típusa	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Kollektív szállás	53	32,5
Magánszállás	19	11,7
Albérlet	20	12,3
Szívességi lakáshasználó	14	8,6
Egyéb	18	11,0
Kollégium	37	22,7
Nem tudja/nem válaszol	2	1,2
Összesen	163	100,0

A legfiatalabb válaszadók 18 évesek (3,7%, 6 fő), a legidősebbek (1-1 fő) 72, illetve 77 évesek; az átlagéletkor 35,9 év. Összevonva korcsoportokba, a legtöbben (34,4%, 56 fő) a csak hét évet felölelő 18-24 év közöttiek korosztályába tartoznak. A hat korévet lefedő következő csoportba, a 25-30 év közöttiek csoportjába 11 fő (6,7%) tartozik. Innentől tíz évet felölelő korcsoportokat alakítottunk ki: a válaszadók 22,1%-a (36 fő) 31-40 év, 20,2%-a (33 fő) 41-50 év közötti. Nyolc százalékuk (13 fő) az 51-60 év közötti, 7,4%-uk (12 fő) a 61-70 év közötti korcsoportba tartozik, és ketten ennél is idősebbek (72, ill. 77 évesek) (4. táblázat).

4. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása korcsoportok szerint

Korcsoport	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
18-24 évesek	56	34,4
25-30 évesek	11	6,7
31-40 évesek	36	22,1
41-50 évesek	33	20,2
51-60 évesek	13	8,0
61-70 évesek	12	7,4
71 év felettiek	2	1,2
Összesen	163	100,0

A válaszadók 12,9%-a (21 fő) alapfokú iskolai végzettséggel sem, 25,8%-uk (42 fő) alapfokú végzettséggel, ötödük (19,6%, 32%) érettségivel, negyedük (25,2%, 41 fő) középfokú szakmai végzettséggel, további 14,1%-uk (23 fő) diplomával rendelkezik. Négyen nem válaszoltak erre a kérdésre (5. táblázat).

5. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása iskolai végzettség szerint

Iskolai végzettség	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Nincs alapfokú végzettsége	21	12,9
Alapfok	42	25,8
Középfok – érettségi	32	19,6
Középfok – szakma	41	25,2

Iskolai végzettség	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Egyetemi/főiskolai diploma	23	14,1
Nem tudja/nem válaszol	4	2,5
Összesen	163	100,0

A válaszadók 43,6%-a (71 fő) ukrán állampolgár, 40,5%-a (66 fő) ukrán-magyar kettős állampolgár. További 25 fő (15,3%) ukrán-orosz kettős állampolgár, egy fő magyar állampolgár (6. táblázat). A magukat románok/cigánynak vallók aránya 32,5% (53 fő), a nem cigányoké így 66,9% (109 fő) (egy fő nem válaszolt a kérdésre). Otthon, családi körben a megkérdezettek közel fele (46%, 75 fő) magyarul, ötöde (20,2%, 33 fő) ukránul és magyarul, 14,1%-a (23 fő) ukránul és oroszul, és egyaránt mintegy tizede ukránul (10,4%, 17 fő), illetve oroszul (9,2%, 15 fő) beszél (7. táblázat).

6. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása állampolgárságuk szerint

Állampolgárság	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Ukrán	71	43,6
Magyar	1	0,6
Ukrán-orosz	25	15,3
Ukrán-magyar	66	40,5
Összesen	163	100,0

7. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása aszerint, hogy milyen nyelven beszélnek otthon, családi körében

Nyelv	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Ukrán	17	10,4
Magyar	75	46,0
Orosz	15	9,2
Ukrán és magyar	33	20,2
Ukrán és orosz	23	14,1
Összesen	163	100,0

Mielőtt Magyarországra érkeztek, vagyis korábban Ukrajnában a megkérdezettek 27,6%-a (45 fő) bejelentett alkalmazott, 8%-a (13 fő) nem bejelentett alkalmazott volt, 1,2%-uk (2 fő) vállalkozóként dolgozott, 14,1%-uk (23 fő) pedig alkalmai munkákból élt. Mindössze egy fő válaszolta azt, hogy Ukrajnában segélyezett munkanélküli volt, míg az ellátatlan munkanélküliek száma 12 fő (7,4%). A nyugdíjas válaszadók aránya 6,7% (11 fő). A megkérdezettek több mint negyede (25,8%, 42 fő) tanult Ukrajnában. A 8. táblázatban a jelenlegi, magyarországi gazdasági aktivitás adatait is ismertetjük.

8. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása korábbi, ukrajnai gazdasági aktivitása, tevékenysége szerint

Gazdasági aktivitás	Ukrajnában		Magyarországon	
	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Alkalmazott, bejelentve	45	27,6	41	25,2
Alkalmazott, nem bejelentve	13	8,0	13	8,0
Vállalkozó	2	1,2	2	1,2
Alkalmi munka	23	14,1	15	9,2
Munkanélküli – segélyezett	1	0,6	11	6,7
Munkanélküli – ellátás nélkül	12	7,4	9	5,5
Nyugdíjas	11	6,7	9	5,5
Rokkantnyugdíjas	2	1,2	2	1,2
Fogyatékkal élő, tartós beteg	1	0,6	3	1,8
Gyerek otthoni gondozása – ellátással	6	3,7	8	4,9
Gyerek otthoni gondozása – ellátás nélkül	1	0,6	6	3,7
Tanuló	42	25,8	39	23,9
Egyéb	2	1,2	4	2,5
Nem tudja/nem válaszol	2	1,2	1	0,6
Összesen	163	100,0	163	100,0

Összevonva a gazdasági aktivitásra vonatkozó adatokat: a válaszadók többsége (50,9%, 83 fő) gazdaságilag aktív volt, valamilyen módon dolgozott (bejelentett/nem bejelentett alkalmazottként, vállalkozóként, illetve alkalmi munkát végzett), negyede (25,8%, 42 fő) tanult Ukrajnában, mielőtt a háború miatt Magyarországra jöttek A segélyezett és az ellátatlan munkanélküliek és az inaktívak (nyugdíjasok, rokkantnyugdíjasok, tartós betegek, fogyatékkal élők) összevont aránya 8, illetve 8,6% (13, ill.14 fő). A legkevesebben (4,3%, 7 fő) azok vannak, akik otthon gondozták gyereküket (ellátással vagy ellátás nélkül). Négyen az egyéb válaszlehetőséget jelölték meg, vagy nem válaszoltak a kérdésre.) A 9. táblázatban a jelenlegi, magyarországi gazdasági aktivitás adatait is ismertetjük.

9. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása korábbi, ukrajnai gazdasági aktivitása, tevékenysége szerint, kategorizált

Gazdasági aktivitás	Ukrajnában		Magyarországon	
	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Gazdaságilag aktív, dolgozik	83	50,9	71	43,6
Munkanélküli	13	8,0	20	12,3
Inaktív (nyugdíjas, rokkantnyugdíjas, tartós beteg)	14	8,6	14	8,6
Inaktív - otthoni gyerekgondozás	7	4,3	14	8,6
Tanuló	42	25,8	39	23,9
Egyéb, nem tudja/nincs válasz	4	2,5	5	3,1
Összesen	163	100,0	163	100,0

Bár a fenti táblázatokban közöljük mind az ukrajnai, mind a magyarországi gazdasági aktivitást, az 1. ábrán – csak az arányokat feltüntetve, illetve az egyéb és a nem tudja/nincs válaszokat nem számolva – összefoglaljuk a változásokat. A gazdaságilag aktív, valamilyen módon dolgozók aránya 52,2%-ról 44,9%-ra csökkent (a 8. táblázatból kiderül, hogy – némileg meglepő módon – leginkább az alkalmi munkát végzők aránya esett vissza), a munkanélküliek aránya pedig 8,2%-ról 12,7%-ra emelkedett. A gyereküket otthon gondozók aránya kétszeresére nőtt az ukrajnai arányhoz képest, a tanulók aránya pedig kismértékben (26,4%-ról 24,7%-ra) csökkent. Az inaktívak (nyugdíjasok, rokkantnyugdíjasok, tartós betegek, fogyatékkal élők) aránya nem változott (8,8, illetve 8,9%) (1. ábra).

1. ábra: A válaszadók megoszlása ukrajnai és magyarországi gazdasági aktivitásuk szerint, %

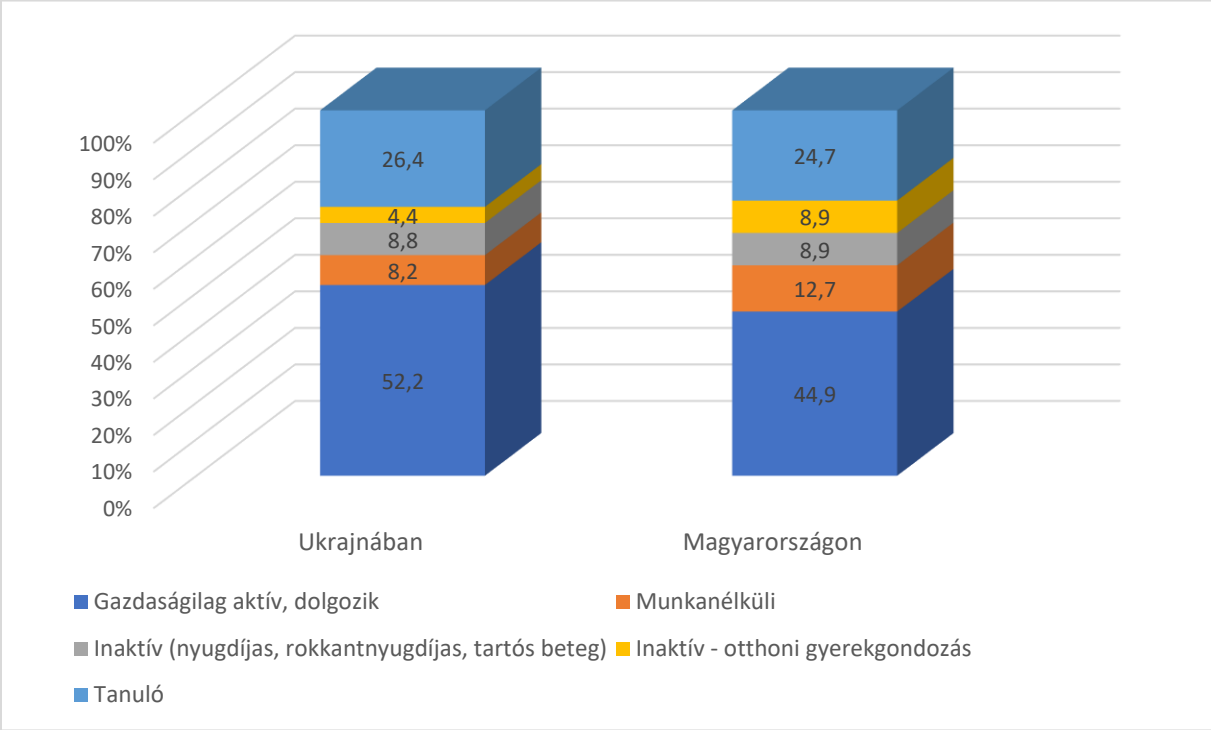

A megkérdezettek 12,9%-a (21 fő) jelezte, hogy van olyan súlyos, tartós betegsége, amely legalább három hónapos egészségügyi ellátást igényel[2]. Vagyis a túlnyomó többségnek (82,8%, 135 fő) nincs ilyen problémája, heten (4,3%) pedig nem válaszoltak a kérdésre. Ahogy az a 2. ábrán látható, az általunk kérdezett hat területen a válaszadók 85-91%-ának nincs semmilyen nehézsége. Nem jelentős nehézséget – területtől függően – 2,5-8,6%-uk, közepes mértékű nehézséget 3,7-7,4%-uk, súlyos problémát 1,2-6,7%-uk jelzett; utóbbi 6,7%-os arány (11 fő) a járással kapcsolatos súlyos nehézségekkel küzdőkre vonatkozik (2. ábra). Azt 32 fő (a teljes minta 19%-a) válaszolta, hogy valamilyen betegségéről, egészségügyi problémájáról rendelkezik hatósági igazolással, és közülük öten jelezték, hogy ez az igazolás nincs náluk. A megkérdezettek között nincs várandós.

[2] Az ENSZ kérdőíve szerint súlyos betegségnek minősül az olyan állapot, amely hosszabb ideig tartó folyamatos kezelést (gyógyszeres kezelést és/vagy orvosi utánkövetést és/vagy kórházi kezelést) igényel, és amely befolyásolja az egyén mindennapi életét. A kérdőívben erre kérdeztünk rá.

2. ábra: A „Vannak-e Önnek a következő területeken nehézségei?” kérdésre adott válaszok megoszlása területek szerint, % (N=162-163)

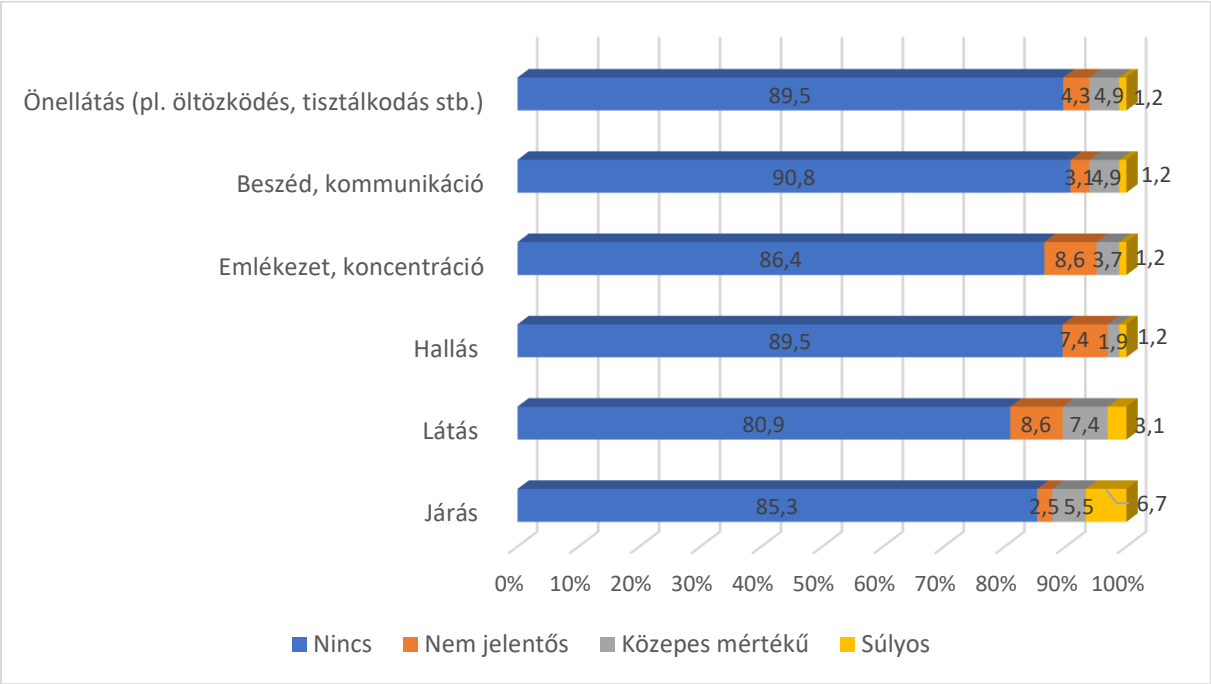

1.1.1. A roma és a nem roma menekültek

Ahogy korábban jelzetük, kérdőíves adatfelvételünk nem reprezentatív, és az elemszámok kicsik, mégis érdemes lehet néhány adattal jelezni a roma és a nem roma menekültek közötti különbségeket, illetve esetünkben a kárpátaljai roma emberek társadalmi-gazdasági hátrányait, leszakadását.

A 163 megkérdezett harmada (32,5%, 53 fő) vallotta magát roma/cigány származásúnak, ők kizárólag Kárpátaljáról jöttek, a más területekről érkezők között nincsenek romák/cigányok. Mintánkban a kárpátaljai menekültek (103 fő) 42,7%-a (47 fő) roma/cigány származású (az öt fős eltérés abból adódik, hogy az 53 főből ennyien nem válaszoltak az ukrajnai lakóhelyre vonatkozó kérdésre).

Az iskolai végzettség terén egyértelműen látszik a lemaradás: a 18 éven felüli roma válaszadók több mint harmadának (34,6%) alapfokú végzettsége sincs, és több mint felük (55,8%) legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezik; mindössze 1,9%-uk érettségizett, és diplomát senki nem szerezett közülük. Ezzel szemben a nem romák körében csak 1,9 százalék az alapfokú végzettséggel sem, 12,3% az alapfokú végzettséggel és 29,2% az érettségivel rendelkezők aránya; több mint ötödük (21,7%) diplomás. (A nem tudom/nem válaszokat itt nem vettük figyelembe, így az elemszám 158 fő) (10. táblázat).

10. táblázat: A roma és nem roma válaszadók megoszlása iskolai végzettség szerit, % (N=158)

Iskolai végzettség	Roma	Nem roma
Nincs alapfokú végzettsége sem	34,6	1,9
Alapfok	55,8	12,3
Középfok – érettségi	1,9	29,2

Iskolai végzettség	Roma	Nem roma
Középfok – szakma	7,7	34,9
Egyetemi/főiskolai diploma	0,0	21,7
Összesen	100,0	100,0

Ahogy a 3. ábrán látszik, Ukrajnában a roma válaszadók 13,5%-a, a nem romák 35,2%-a volt bejelentett alkalmazott, ugyanakkor a romák 17,3%-a, a nem romák csak 3,7%-a dolgozott nem bejelentett alkalmazottként. A romák több mint harmada (34,6%), a nem romák 4,6%-a végzett alkalmi munkát. Előbbiek 11,5%-a, utóbbiak 5,6%-a volt ellátatlan munkanélküli. A roma válaszadók 13,5%-a, a nem romák 32,4%-a tanult Ukrajnában. (Az elemszám 160 fő a nem tudja/nem válaszok nélkül.) (3. ábra).

3. ábra: Az Ukrajnában bejelentett, nem bejelentett, alkalmi munkát végzők, munkanélküliek és a tanulók arány a roma és a nem roma válaszadók körében, % (N=160)

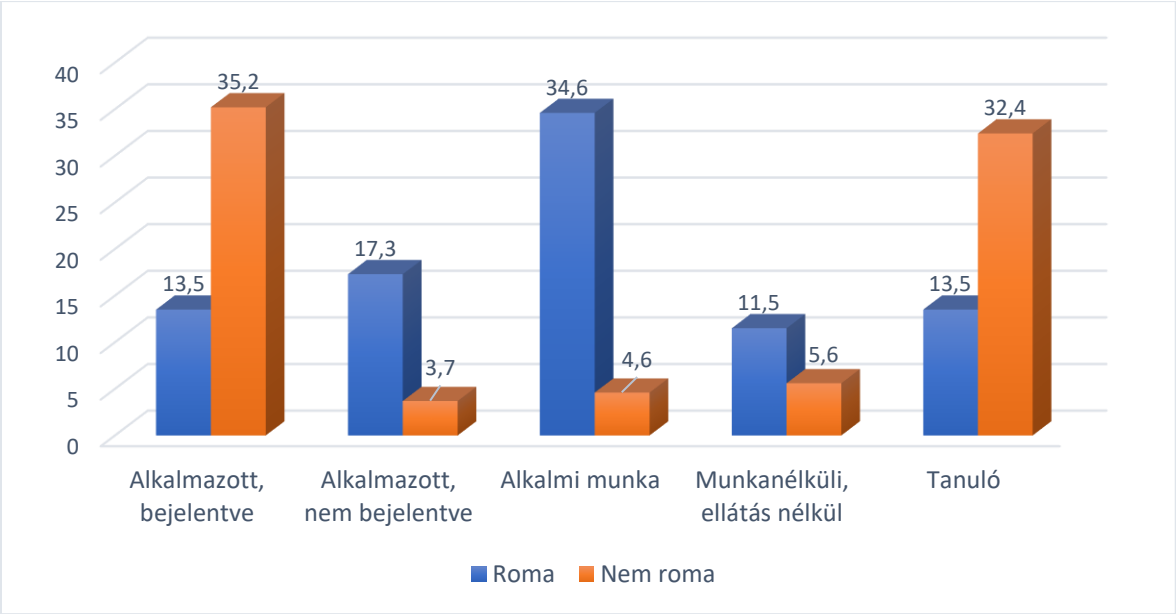

A jelenlegi, magyarországi gazdasági aktivitásra vonatkozó adatok szerint a roma válaszadók körében emelkedett a nem bejelentett alkalmazottak aránya (24,5%), miközben a nem romák között egyáltalán nincsenek ilyen válaszadók. A bejelentett alkalmazottak aránya – meglepő módon – a romák körében lényegében nem változott (13,2%), és a nem romák esetében is csak kismértékben csökkent (31,5%). Az alkalmi munkát végző romák aránya 24,5%-ra, az ellátatlan munkanélküliek aránya közel a felére (5,7%) esett vissza; a segélyezett roma munkanélküliek aránya 1,9%-ra emelkedett. (Az elemszám 161 fő a nem tudja/nem válaszok nélkül.) (4. ábra).

4. ábra: A Magyarországon bejelentett, nem bejelentett, alkalmi munkát végzők, munkanélküliek és a tanulók arány a roma és a nem roma válaszadók körében, % (N=161)

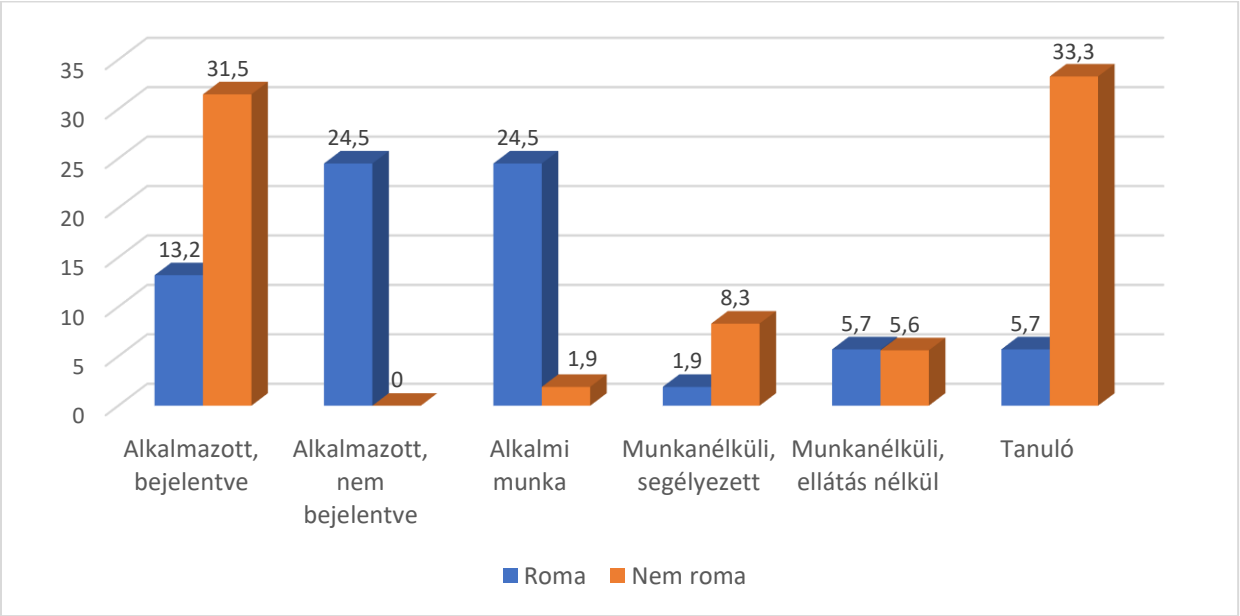

1.2. Menekültként Magyarországon

1.2.1. Mikor és honnan érkeztek

A megkérdezettek túlnyomó többsége (87,1%, 142 fő) – értelemszerűen – a háború kitörése (2022. február) után, 7,4%-uk (12 fő) viszont még a háború előtt érkezett Magyarországra (közülük 1 fő 2018-ban, 4 fő 2019-ben, 5 fő 2021-ben, 1 fő 2022. januárban). Kilencen (5,5%) nem válaszoltak erre a kérdésre. Összevonva, csoportosítva az érkezési időpontokat: a megkérdezettek 6,1%-a (10 fő) még 2018-2021 között, a legtöbben pedig (63,8%, 104 fő) 2022 első félévében, közvetlenül a háború kitörése után érkeztek Magyarországra (köztük azzal az egy fővel, aki 2022. januárban érkezett). 2022 második félévében és később már jóval kevesebben jöttek hozzánk: a válaszadók tizede (9,8%, 16 fő) 2022. augusztus és november között, egyaránt 7,4-7,4%-a (12-12 fő) 2023 első, illetve második félévében érkezett (11. táblázat).

11. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása aszerint, hogy mikor érkeztek Magyarországra

Érkezés ideje	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
2018-2021 között	10	6,1
2022 első félév	104	63,8
2022 második félév	16	9,8
2023 első félév	12	7,4
2023 második félév	12	7,4
Nem tudja/nem válaszol	9	5,5
Összesen	163	100,0

Arra a kérdésre, hogy Ukrajna mely területéről érkeztek Magyarországra, egyrészt viszonylag sokan nem válaszoltak (19 fő); őket itt nem számoljuk (a válaszadók száma így 144 fő). Másrészt, a válaszok gyakran nem egységesek, többen a várost vagy a járást adták meg. Ezeket a megfelelő ukrajnai közigazgatási egységekbe (a 24 tartomány, „oblaszty" egyikébe) soroltuk. Eszerint a nagy többség (71,5%, 103 fő) Kárpátaljáról érkezett. A Donecki területről a válaszadók 9,7%-a (14 fő), a Harkivi területről 6,3%-a (9 fő), a Zaporizzsjai területről 4,2%-a (6 fő) jött Magyarországra; a táblázatban szereplő többi területről 1-4 fő érkezett az országba (12. táblázat).

12. táblázat: A válaszadók száma és megoszlása aszerint, hogy Ukrajna mely területén éltek korábban

Közigazgatási terület	Válaszadók, fő	Válaszadók megoszlása, %
Dnyipropetrovszki terület	4	2,8
Donecki terület	14	9,7
Harkivi terület	9	6,3
Kárpátalja (Kárpátontúli terület)	103	71,5
Kijevi terület	1	0,7
Kirovohradi terület	1	0,7
Luhanszki terület	1	0,7
Mikolajivi terület	2	1,4
Rivnei terület	1	0,7
Vinnicjai terület	1	0,7
Zaporizzsjai terület	6	4,2
Zsitomiri terület	1	0,7
Összesen	144	100,0

1.2.2. Családtagok Ukrajnában és változások a családban

A megkérdezettek közel háromnegyedének (73%, 119 fő) vannak Ukrajnában maradt családtagjai; ötödüknek (19%, 31 fő) nincsenek ilyen családtagjai, 13 fő (8%) pedig nem válaszolt erre a kérdésre. Azoknak, akiknek vannak Ukrajnában maradt közeli rokonai, több mint kétharmada (68,4%, 78 fő) mondta azt, hogy különböző akadályok miatt nem tudnak hozzájuk csatlakozni Magyarországon (8,8%-uk szerint nincsenek akadályai a csatlakozásnak, de 22,8% azt állította, hogy a családtagok nem is akarnak idejönni). Azt is megkérdeztük, hogy milyen típusú nehézségek akadályozzák a családtagokat abban, hogy Magyarországra jöjjenek. Legtöbben (57 fő) a felnőtt férfiakra vonatkozó korlátozásokat és a biztonsági okokat (56 fő) jelölték meg; 31 fő az anyagi okokat, 11 fő egyéb tényezőket, 8 fő a szükséges okmányok hiányát jelezte akadályként (5. ábra).

5. ábra: A családtagok Magyarországra jövetelét akadályozó tényezők aszerint, hogy hány válaszadó jelölte meg azokat, fő

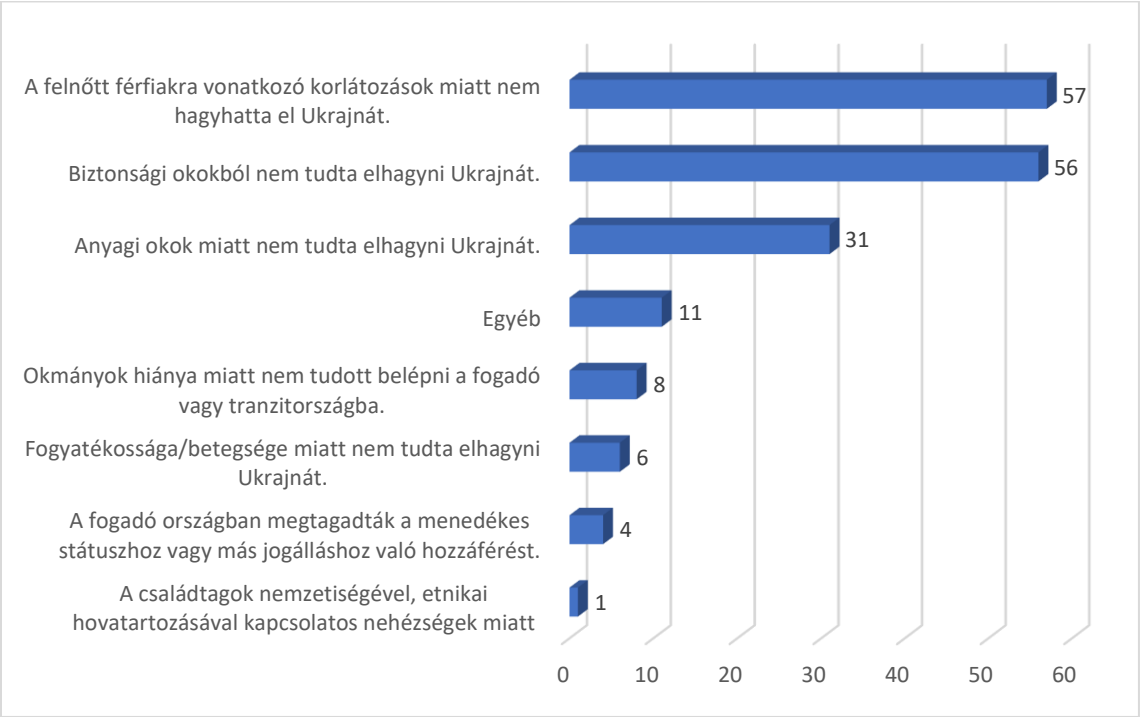

A válaszadók 17,4%-a (28 fő) számolt be arról, hogy gyerek született a családban azóta, hogy elhagyták Ukrajnát. Hét válaszadó (4,3%) szűk családjában került sor házasságra, hat családban (3,7%) haláleset történt; 1 fő válást, további 5 fő egyéb változást említett. (A válaszadók száma 160-161 fő; 2-3 kérdezett nem válaszolt erre a kérdésre). A változásokkal kapcsolatos hivatalos ügyintézés során tapasztalt nehézségekről 16 fő számolt be (az összes megkérdezett mintegy tizede); közülük tizenegyen nagymértékű problémát jeleztek. A konkrét problémát 14 válaszadó fogalmazta meg: 6 fő a gyerekek születéséhez, anyakönyveztetéséhez, 3 fő a külön költözéshez, 2 fő a gyerekek dokumentumaihoz kapcsolódó ügyintézési nehézséget említett, és 2 fő tapasztalt problémát a házassággal kapcsolatos iratok intézése során (egyikük emiatt nem tudott házasságot kötni) (13. táblázat).

13. táblázat: A családban történt változások ügyintézésével kapcsolatos, a válaszadók által megfogalmazott problémák és gyakoriságuk

A válaszadók által megfogalmazott adminisztrációs, ügyintési problémák	Mennyien fogalmazták meg a problémát, fő
Adminisztráció, okmányok beszerzése, házassághoz kapcsolódóan	1
Adminisztrációs problémák miatt nem tudott megházasodni	1
Dokumentumok beszerzése, születéshez kapcsolódóan	1
Gyerek anyakönyvezése	1
Gyerek dokumentumaink intézése	2
Külön költözés	3
Magyarországon született gyerek anyakönyvezése	1
Szülés, anyakönyvvezetés	1

A válaszadók által megfogalmazott adminisztrációs, ügyintési problémák	Mennyien fogalmazták meg a problémát, fő
Születési anyakönyvi kivonat	1
Születési papírok az unokának	1
Unoka anyakönyveztetése	1

1.2.3. Okmányok megléte, ügyintézés, menedékes státusz, jogállás

A megkérdezettek közül majdnem mindenki (96,9%, 158 fő) rendelkezik valamilyen érvényes személyazonosító okmánnyal; öten válaszolták azt, hogy nincs érvényes okmányuk. A kérdőívben felsorolt hét okmánytípus közül a legtöbben (109 fő) kettővel rendelkeznek, 34 főnek három, 10 főnek ennél is több (4-6) okmánya van. Leggyakrabban az általános személyazonosító okmányokat (148 fő) és a nemzetközi biometrikus útlevelet (127 fő) jelölték meg. A magyar hatóságok által kiállított menekültügyi igazolással 36 fő, nemzetközi nem biometrikus útlevéllel 25 fő, a hontalanok számára kiállított tartózkodási engedéllyel 23 fő rendelkezik. Hat kérdezettnek van az ukrán hatóságok által kiállított menekültügyi igazolása, 5 főnek pedig a hontalanság elismerése iránti kérelemről szóló igazolása (6. ábra).

6. ábra: A különböző érvényes okmányokkal rendelkezők száma, fő

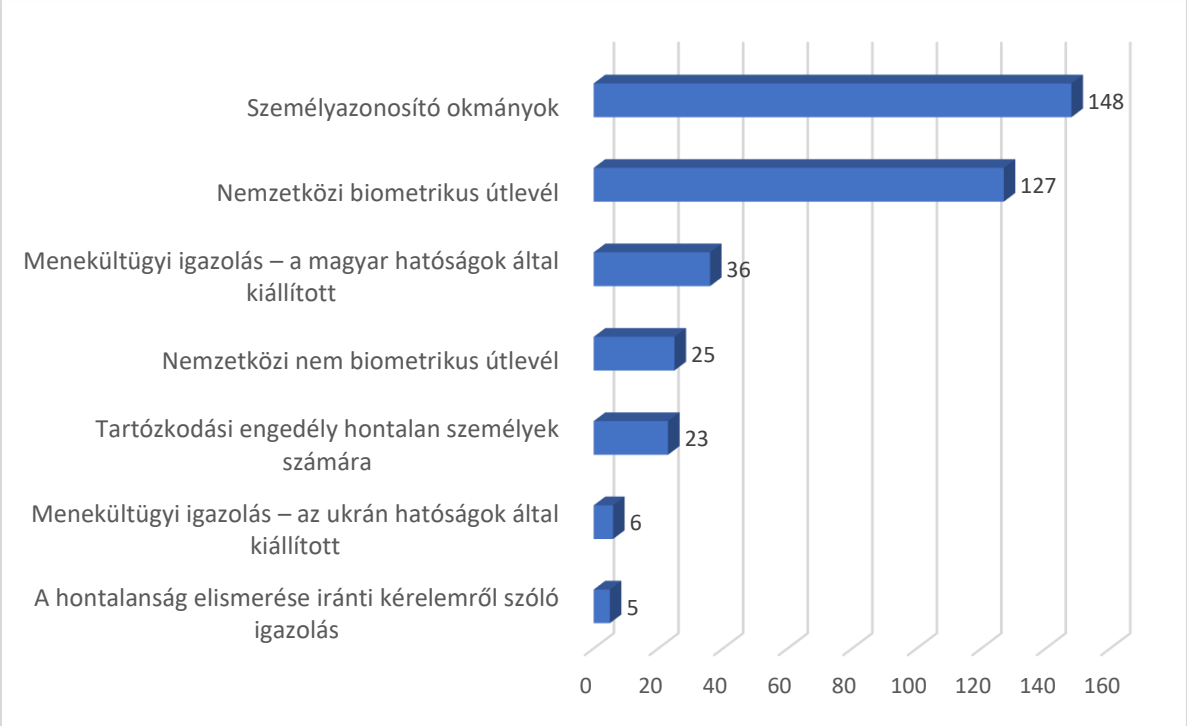

Minthogy a megkérdezettek nagy része rendelkezik érvényes okmányokkal, csak néhányan jelezték, hogy egy-egy területen akadályozta őket a szükséges okmányok, iratok hiánya. Öt-öt menekültnek a munkavállalásban, illetve az egészségügyi szolgáltatások igénybevételében voltak problémáik. Négy-négy válaszadónak a szociális szolgáltatásokhoz, valamint az oktatáshoz való hozzáférés terén, 2-2 főnek a mozgásban, utazásban, illetve egyéb szolgáltatások igénybevételében voltak nehézségei az iratok hiánya miatt. Egy további

kérdezett pedig nem tud menedékes státuszhoz jutni, nem tudja legalizálni magyarországi tartózkodását.

Mindössze egy válaszadó jelölte azt, hogy nem tudja/tudta pótolni a szükséges dokumentumokat, 7 fő egyszerűen, könnyen, 9 fő csak nehezen tudta pótolni azokat (3 fő nem válaszolt erre a kérdésre). Azt is megkérdeztük, hogy milyen okok miatt nem tudják pótolni az okmányokat Magyarországon. A kérdőívben felsorolt tényezők közül 7-7 fő azt jelölte meg, hogy nem ismeri az eljárást, illetve hosszú, bonyolult az eljárás; 5 válaszadó a bejelentett lakcím hiányát, 4 fő az igazoló okmányok hiányát jelölte meg. Két-két fő az anyagi okot jelezte, illetve azt, hogy a szükséges dokumentumot nem Magyarországon állítják ki (14. táblázat).

14. táblázat: Az okmányok pótlásának akadályai aszerint, hogy mennyien jelölték meg azokat, fő

Az okmányok pótlását nehezítő, akadályozó tényezők	Mennyien jelezték a problémát, fő
Nem ismerem az eljárást	7
Hosszú, bonyolult az eljárás	7
Nincs bejelentett lakcím, lakcímkártya	5
Nem rendelkezem igazoló okmányokkal	4
Nincs rá pénzem	2
Az okmányt nem Magyarországon állítják ki	2
Egyéb	1

A megkérdezettek több mint harmada (35%, 57 fő) már menedékes, 4,9%-a (8 fő) menekült státuszt kapott (azt egyetlen válaszadó jelezte, hogy várja a menekült státuszról szóló döntést); 37,4%-uk (61 fő) ukrán-magyar kettős állampolgár. Az állandó/hosszú távú tartózkodási engedéllyel vagy vízummal, illetve a tanulmányi engedéllyel rendelkezők aránya egyaránt 6,7% (11 fő) (15. táblázat).

15. táblázat: A megkérdezettek száma és aránya jelenlegi jogállásuk szerint

Jogállás	Válaszadók száma, fő	Válaszadók megoszlása, %
Már megkapta a menedékes státuszt	57	35,0
Már megkapta a menekült státuszt	8	4,9
Menekült státuszt kért, várja a döntést	1	0,6
Ideiglenes/rövidtávú tartózkodási engedély vagy vízum	6	3,7
Állandó/hosszútávú tartózkodási engedély vagy vízum	11	6,7
Munkavállalási engedéllyel rendelkezik	3	1,8
Tanulmányi engedéllyel rendelkezik	11	6,7
Ukrán – magyar kettős állampolgár	61	37,4
Egyéb	2	1,2
Nem tudja/nem válaszol	3	1,8
Összesen	163	100,0

A menedékes státuszt az adatfelvétel idejéig (2024. márciusig) 63 fő, az összes megkérdezett 38,7%-a kérelmezte, és közülük – ahogy már szó volt róla – 57 fő kapta meg. A legtöbben (26 fő) 2022. márciusban adták be kérvényüket, utána fokozatosan csökkent a kérelmezők száma (2022. februárban 5 fő igényelte a státuszt). 2022. április és december között összesen 25 fő, 2023-ban (január és október között) 7 fő kérvényezte a menedékes státuszt. 2022. áprilisban 15, májusban 8, júniusban 6 fő meg is kapta a státuszt (2022. februárban és márciusban hatan kapták meg). Július és december között további 15 fő, 2023. május és november között 7 fő jutott menedékes státuszhoz. Szembetűnő, hogy bár a kérelmek beadása – a jelentős visszaeséssel együtt – 2023. októberig viszonylag folyamatos, azóta senki nem folyamodott a státuszért. Ahogy az is, hogy 2022. november és 2023. május között senki nem kapta meg azt. (Igaz, a „nem tudja/nem válaszol" válaszok között elvileg lehetnek ezekre az időszakokra eső dátumok is.) Mindenesetre az adatokból az látszik, hogy az igénylők átlagosan valamivel több, mint két hónap alatt kapták meg a menedékes státuszt. Öten még ugyanabban a hónapban megkapták, amikor igényelték (itt fél hónapot számoltunk), 24 kérelmező egy hónapot, 13 fő két hónapot, 5-5 fő három-négy hónapot, további 5 válaszadó pedig öt-hét hónapot vártak a döntésre (16. táblázat).

16. táblázat: A menedékes státusszal rendelkezők száma és aránya aszerint, hogy hány hónap alatt kapták meg a státuszt

Hónap	Menedékes státusszal rendelkezők	
	száma, fő	megoszlása, %
0,5 hónap	5	8,8
1 hónap	24	42,1
2 hónap	13	22,8
3 hónap	5	8,8
4 hónap	5	8,8
5 hónap	3	5,3
7 hónap	2	3,5
Összesen	57	100,0

Megkérdeztük azt is, hogy a menekültek milyen nehézségeket tapasztaltak a menedékes státusz igénylése vagy meghosszabbítása során. Az általunk felsorolt problémák közül a legtöbben (27 fő) a hosszú várakozási időt jelölték meg; 15 válaszadó az információhiányt, 13-13 fő a nyelvi akadályokat, a tolmács hiányát, illetve a regisztrációhoz szükséges okmányok hiányát, további 9 fő pedig a regisztrációs pontok elérésének nehézségeit jelezte (17. táblázat). A menedékes igazolvány lejárati dátuma miatt 11 fő az Ukrajna és Magyarország közti oda-visszautazás, 9 fő az okmányok beszerzése során, 8 fő a lakhatás biztosítása terén tapasztalt nehézséget (18. táblázat).

17. táblázat: A menedékes státusz során tapasztalt problémák és az azokat jelölők száma, fő

Nehézség a kérelmezés, meghosszabbítás során	Mennyien jelezték a nehézséget, fő
Hosszú várakozási idő a döntésig	27
Információhiány	15
Nyelvi akadályok, tolmácsolás hiánya	13
Regisztrációhoz szükséges okmányok hiánya, azok beszerzése	13
A regisztrációs pontok elérésének nehézségei	9
Nehézségek az eljáráshoz való hozzáférésben, mert egyik másik országban ideiglenes védelemért folyamodott	2
Egyéb	2
Megtagadták a nyilvántartásba vételi eljáráshoz való hozzáférését	0

18. táblázat: A menedékes igazolvány lejárati dátuma miatti nehézségek és azokat jelölők száma, fő

Nehézség a menedékes igazolvány lejárati dátuma miatt	Mennyien jelezték a nehézséget, fő
Az Ukrajnába kiutazás és/vagy Magyarországra visszatérés során	11
Civil okmányok intézése során	9
Lakhatás biztosítása, kapcsolódó szolgáltatások terén	8
Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés során	7
Foglalkoztatás, munkavállalás terén	6
Oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés során	6
Egyéb területeken	6
Külföldre utazás során	5
Szociális szolgáltatások és támogatások, juttatások elérése terén	5
A menedékes státusz érvényességéről szóló papíralapú igazolás beszerzése során	4

1.2.4. Támogatások, ellátások

A kérdőívben felsorolt támogatási típusok közül legtöbben (43,7%, 68 fő) a szálláshellyel, szállással kapcsolatos elhelyezést, illetve a lakhatási támogatást igényelték és kapták meg. Utána a szociális segély (létfenntartási támogatás) következik, amelyben a válaszadók 36,1%-a (56 fő) részült vagy részesül jelenleg is (itt 5,2% azok aránya, akik igényelték, de nem kapták meg a támogatást). Különböző foglalkoztatási szolgáltatásokat 21,1%, egészségbiztosítási támogatást 19%, készpénztámogatást 18,5% igényelt és kapott meg (utóbbi 5,7% az elutasítottak aránya). A válaszadók 12,9%-a valamilyen szociális gondozási szolgáltatást, 12,1%-a gyermekgondozási támogatást vett/vesz igénybe. (A „nem tudja/nem válaszol” válaszokat itt nem vettük figyelembe, így az elemszámok 152-157 fő között változnak, illetve a vállalkozói támogatás esetében 137 fő) (19. táblázat).

19. táblázat: Milyen támogatásokat, ellátásokat igényelt Magyarországon?, a válaszok megoszlása, %

Támogatás, ellátás típusa	Igényelte, megkapta	Igényelte, de nem kapta meg	Nem igényelte	Összesen	*N=*
Szálláshely biztosítása tömegszálláshelyen, tranzitközponton vagy lakhatási támogatás	43,7	1,9	54,4	100,0	*157*
Szociális segély, támogatás (létfenntartási támogatás)	36,1	5,2	58,7	100,0	*155*
Foglalkoztatási szolgáltatások, képzés, nyelvtanulás, munkaközvetítés	21,1	2,6	76,3	100,0	*158*
Egészségbiztosítási támogatás	19,0	3,3	77,8	100,0	*155*
Készpénz támogatás élelmiszerre, közlekedésre, rezsiköltségekre, egyéb alapvető szükségletekre	18,5	5,7	75,8	100,0	*157*
Szociális gondozási szolgáltatások (otthoni vagy kollektív)	12,9	1,3	85,8	100,0	*153*
Gyermekgondozási támogatás	12,1	1,9	86	100,0	*152*
Készpénzes szállásköltség-támogatás	8,3	2,5	89,2	100,0	*157*
Egyéb	2,2	2,2	95,6	100,0	*157*
Vállalkozói támogatás	0	1,3	98,7	100,0	*137*

Azok közül, akik igényeltek és/vagy kaptak valamilyen támogatást, a legtöbben (33,3%, 31 fő) adminisztratív, ügyintézési nehézségeket tapasztaltak az igénylési folyamat során. Az érintett válaszadók szintén közel harmada (31,1%, 29 fő) számolt be a lehetőségekkel, jogosultsági feltételekkel kapcsolatos információhiányról, 29%-uk pedig a hosszú várakozási időről. Az ügyintézők, szolgáltatók elérésének nehézségeit 24,7% említette, és 21,5% azok aránya, akik a bejelentett lakcím hiánya miatt nem kaphattak meg valamilyen támogatást (20. táblázat). (Nem számoltunk itt azokkal, akikre nem vonatkozik a kérdés, vagyis nem igényeltek semmilyen támogatást, ellátást, és azokkal sem, akik a „nem tudja/nem válaszol” választ jelölték meg, így az elemszámok 89-93 fő közöttiek.)

20. táblázat: A támogatások igénylése, elérése terén tapasztalt nehézségek, a válaszadók megoszlása problématípusként, %

Nehézség, probléma	Jellemző	Nem jellemző	Összesen	*N=*
Adminisztratív, ügyintézési nehézségek	33,3	66,7	100,0	*93*
Információhiány a lehetőségről, a jogosultsági feltételekről, az igénylés módjáról	31,1	69,9	100,0	*93*
Hosszú várakozási idő	29,0	71,0	100,0	*93*
Az ügyintézők, szolgáltatók elérésének nehézsége, hiánya	24,7	75,3	100,0	*93*
Nem kérelmezhette bejelentett lakcím hiánya miatt	21,5	78,5	100,0	*93*
Nyelvi akadályok, tolmácsolás hiánya	15,1	84,9	100,0	*93*
Nem kérelmezhette a hivatalos iratok hiánya miatt	14,1	85,9	100,0	*92*
Kérelmét beadta, de elutasították	9,0	91,0	100,0	*89*

1.2.5. Munkakeresés, munkavállalás

A megkérdezett 163 fő 42,3%-a (69 fő) keresett korábban vagy keres jelenleg munkát Magyarországon (a „nem tudja/nem válaszol” válaszok nélkül az elemszámok 61-68 fő között változnak). Tőlük azt kérdeztük, hogy a munkakeresés, illetve a munkavállalás során milyen akadályokba ütköztek/ütköznek. A legtöbben a megfelelő munkalehetőségek (51,5%), a megfelelő képzettség, végzettség (37,3%), a nyelvismeret (32,4%), valamint a bejelentett lakcím (31,8%) hiányát jelölték meg problémaként. A válaszadók 25,8%-ának az egyéb iratok hiánya, 20,6%-ának a munkavállalással, munkalehetőségekkel kapcsolatos információk hiánya jelentett akadályt a munkakeresés és/vagy a munkavállalás során (21. táblázat).

21. táblázat: A munkakeresés, munkavállalás terén tapasztalt nehézségek, a válaszok megoszlása problématípusként, %

Akadályok a munkakeresés, munkavállalás terén	Igen	Nem	Összesen	*N*=
Munkavállalási engedély hiánya	13,2	86,8	100,0	*68*
Személyazonosító okmányok hiánya	11,8	88,2	100,0	*68*
Egyéb iratok hiánya	25,8	74,2	100,0	*66*
Megfelelő munkalehetőségek hiánya	51,5	48,5	100,0	*66*
Megfelelő képzettség, végzettség hiánya	37,3	62,7	100,0	*67*
A meglévő képzettség, végzettség el nem ismerése	13,8	86,2	100,0	*65*
Nyelvismeret hiánya	32,4	67,6	100,0	*68*
Bölcsődéhez, óvodához való hozzáférés hiánya	2,9	97,1	100,0	*68*
Munkavállalással, lehetőségekkel kapcsolatos információk hiánya	20,6	79,4	100,0	*68*
Bejelentett, bejegyzet lakcím hiánya	31,8	68,2	100,0	*66*
Juttatások, támogatások elvesztése munkavállalás esetén	3	97	100,0	*67*
Diszkrimináció ukrán származás miatt	15,4	84,6	100,0	*65*
Diszkrimináció roma származás miatt	15,4	84,6	100,0	*65*

A válaszok alapján azt látszik, hogy többen vannak azok, akik dolgoztak és/vagy dolgoznak Magyarországon (92 fő), mint azok, akik munkát kerestek (69 fő). Ebből arra következtethetünk, hogy a válaszadók egy része keresés nélkül tudott valamilyen munkához jutni. A 92 érintett közel kétharmadának (64,1%, 59 fő) volt/van munkaszerződése a munkáltatóval, harmaduknak (31,5%, 29 fő) viszont nincs/nem volt; négyen (4,3%) nem válaszoltak a kérdésre. A többség (85,9%, 79 fő) teljes mértékben hozzáfért/hozzáfér fizetéséhez, 3 fő (3,3%) rendszertelenül kapta/kapja fizetését. További 4 fő (4,3%) azt jelezte, hogy fizetése csak egy részét kapta/kapja meg, egy fő pedig egyáltalán nem jutott hozzá munkabéréhez; öten (5,4%) nem válaszoltak a kérdésre.

Nem számolva a „nem tudja/nem válaszol” válaszokkal, problématípustól függően 79-85 fő válaszolt arra a kérdésre, hogy jellemzők-e az általunk felsorolt problémák a munkahelyén, a munkavégzés során. A túl hosszú munkaidőt 24 fő (28,9%), a fizetett, de kötelező túlórákat 13 fő (16,0%) jelezte, a nem megfelelő munkakörülményeket heten (8,2%), a nem fizetett kötelező túlórákat hatan (7,4%) jelölték meg. Négy-négy válaszadó jelezte, hogy nem lehet kivenni szabadnapot, illetve azt, hogy jellemző a munkahelyi diszkrimináció (22. táblázat).

22. táblázat: Jellemzők-e a következő problémák a munkahelyén, a munkájával kapcsolatban?, a válaszok megoszlása problématípusként, %

Munkával, munkavégzéssel kapcsolatos problémák	Igen	Nem	Összesen	*N=*
Fizetett kötelező túlórák vannak	16,0	84,0	100,0	*81*
Nem fizetett kötelező túlórák vannak	7,4	92,6	100,0	*81*
Nem engedélyezik munka közben a szüneteket, a pihenőidőt	3,7	96,3	100,0	*82*
Túl hosszú munkaidő	28,9	71,1	100,0	*83*
Nem lehet szabadnapot kivenni	5,1	94,9	100,0	*79*
A munkáltatója elvette és magánál tartja az Ön hivatalos iratait	0	100,0	100,0	*85*
Nem megfelelő munkakörülmények	8,2	91,8	100,0	*85*
Diszkrimináció a munkahelyen	4,7	95,3	100,0	*85*

1.2.6. Diszkrimináció, incidensek

Vizsgáltuk azt is, hogy a válaszadók tapasztaltak-e különböző incidenseket, volt-e részük valamilyen hátrányos megkülönböztetésben Magyarországon. A leggyakoribb a szóbeli bántalmazás, ezt 21 fő (a teljes minta 12,8%-a) jelezte; közülük 17 fő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei városokban él. Ezután következnek a hétköznapi diszkriminációs helyzetek (pl. utcán, boltban, tömegközlekedési eszközön), amelyekről 13 fő számolt be. Az egészségügyben 10 fő, munkakeresés során vagy a munkahelyen 9 fő, oktatás, képzés, illetve ügyintézés során 6-6 válaszadó tapasztalt megkülönböztetést. Egyaránt 3-3 fő jelölte, hogy kizsákmányolták a munkahelyén, elvették/megsemmisítették tulajdonát, illetve testi sértés, fizikai erőszak érte (7. ábra). (A „nem tudja/nem válaszol” válaszok száma jellemzően 3-4, egy esetben 7.) Összevonva a kérdőívben felsorolt területeket, 20 válaszadó egy területen, 12 fő két területen, 3 fő három - négy, és további 4 válaszadó öt - hat területen tapasztalt diszkriminációt, incidenst; 124 főnek (a minta 76%-a) egyáltalán nem volt része ilyen helyzetekben Magyarországon.

Az egyes válaszlehetőségek (azok értelmezése) között lehetnek átfedések, de a legtöbben ismeretlen személyektől (24 fő), a fogadó ország, közösség tagjaitól (16 fő) és egyéb nem hivatalos személyektől (14 fő) szenvedtek el diszkriminációt vagy más incidenst. Kilenc válaszadó jelölte meg az egészségügyi dolgozókat, 6-6 fő az egyéb hivatalos személyeket és saját honfitársaikat, 3 fő a határőröket, és további 1-2 fő a szociális dolgozókat és a civil szervezetek munkatársait (8. ábra).

7. ábra: Tapasztalta-e a következőket, volt-e része a következőkben azóta, hogy Magyarországon tartózkodik?, az igennel válaszolók száma, fő

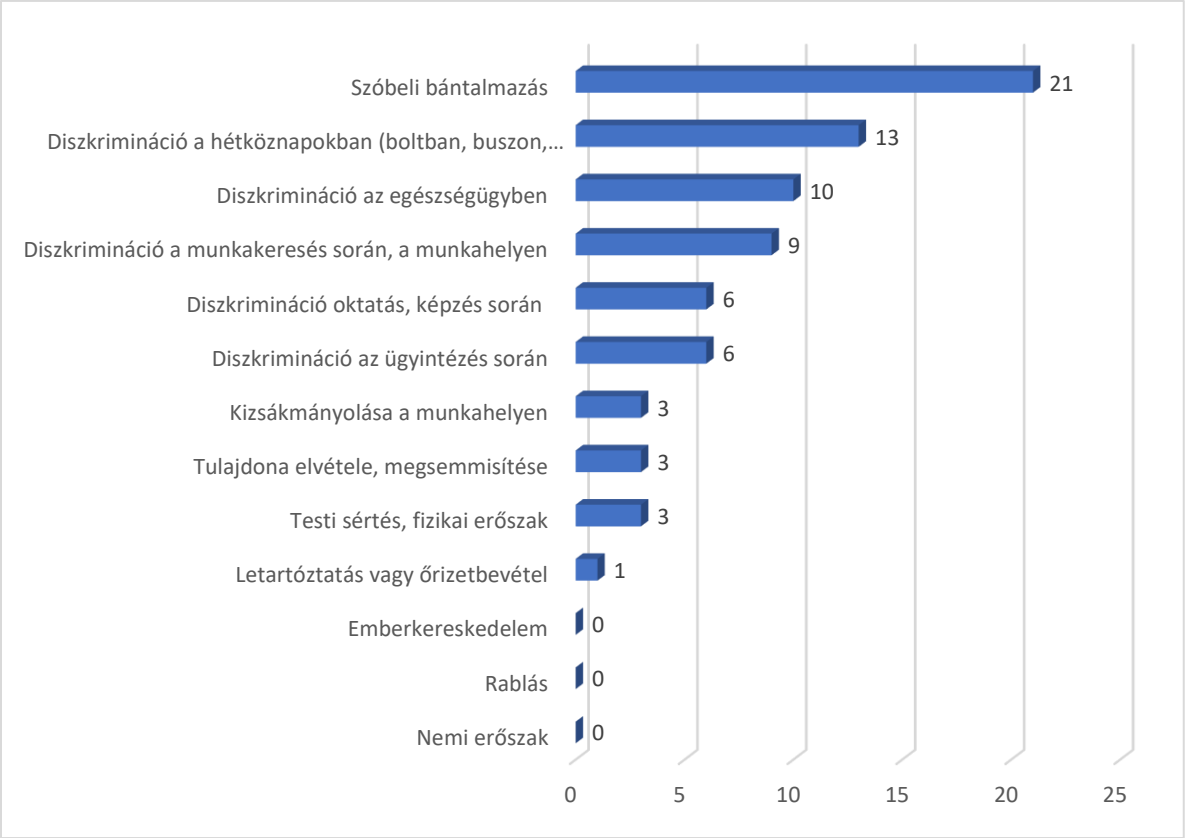

8. ábra: Ha részese volt diszkriminációnak, incidensnek, ki/kik követték el azt?, az igennel válaszolók száma, fő

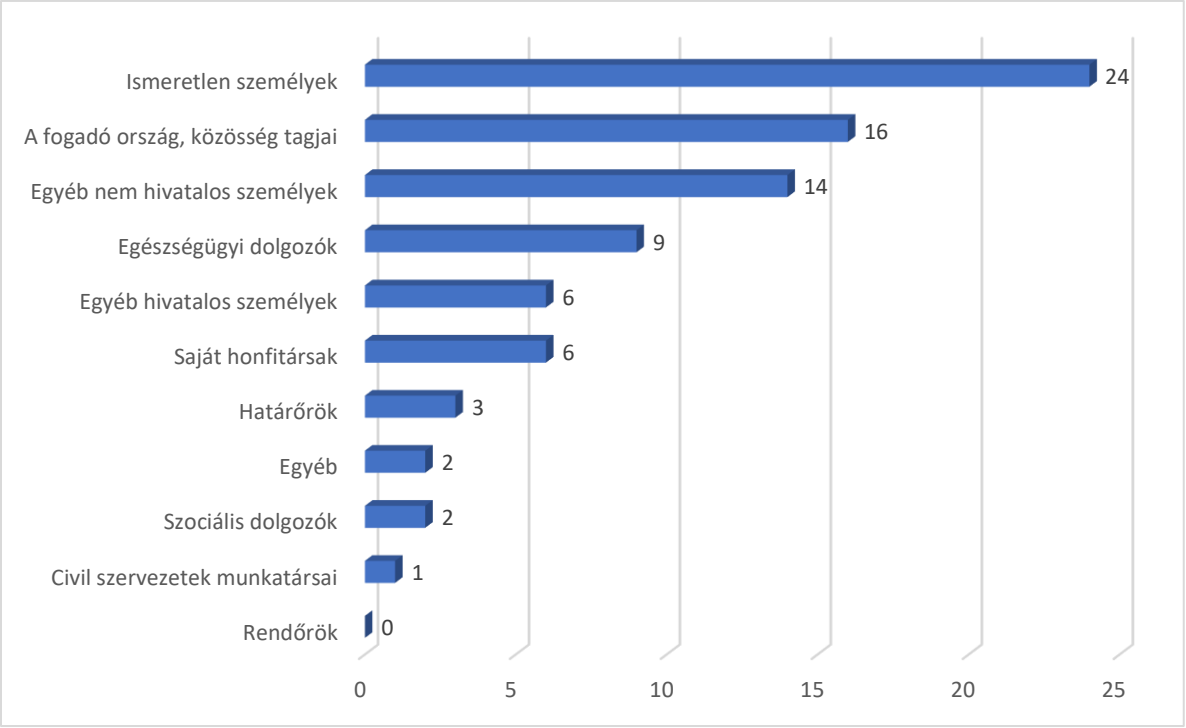

1.3. Szükségletek, igények, információk

Vizsgáltuk azt is, hogy a megkérdezetteknek jelenleg (2024. márciusban) melyek a legfontosabb szükségletei, mely területeken lenne szükségük segítségre. A kérdőívben 16 elemet soroltunk fel, és arra kértük a válaszadókat, hogy mondják meg, mennyire fontos (egyáltalán nem/közepesen/nagyon fontos) számukra az adott elem. A „nem tudja/nem válaszol" válaszokat itt sem vettük figyelembe, így az elemszámok 143-155 között változnak. A válaszadók legnagyobb arányban az élelmiszert (81,3%), majd a jövedelmet, az anyagi forrásokat (78,6%) és a szállást (70,6%) ítélték nagyon fontos szükségletnek. A különböző lehetőségekről, szolgáltatásokról szóló információk a válaszadók 66,4%-a, a munkahely 61,4%-a számára (lenne) nagyon fontos; az orvosi kezelés és a jogi tanácsadás valamivel több mint felük (52,7, illetve 52%) szerint nagyon fontos.

A gyermekfelügyeletet, óvodát, bölcsődét a válaszadók mintegy kétharmada (67,6%), a családtagok felkutatását (56,1%) és evakuálásukat Ukrajnából több mint fele (51,7%) egyáltalán nem tartotta fontosnak. A saját részre szóló oktatás és képzés a válaszolók 43,4%-a számára egyáltalán nem, harmada (32,9%) számára nagyon fontos. A gyerekek oktatását, iskoláztatását 50,7% egyáltalán nem, 37,2% nagyon fontosnak tartotta. (9. ábra).

9. ábra: Melyek jelenleg a legfontosabb, legsürgetőbb szükségletek az Ön számára?, a válaszadók megoszlása, %

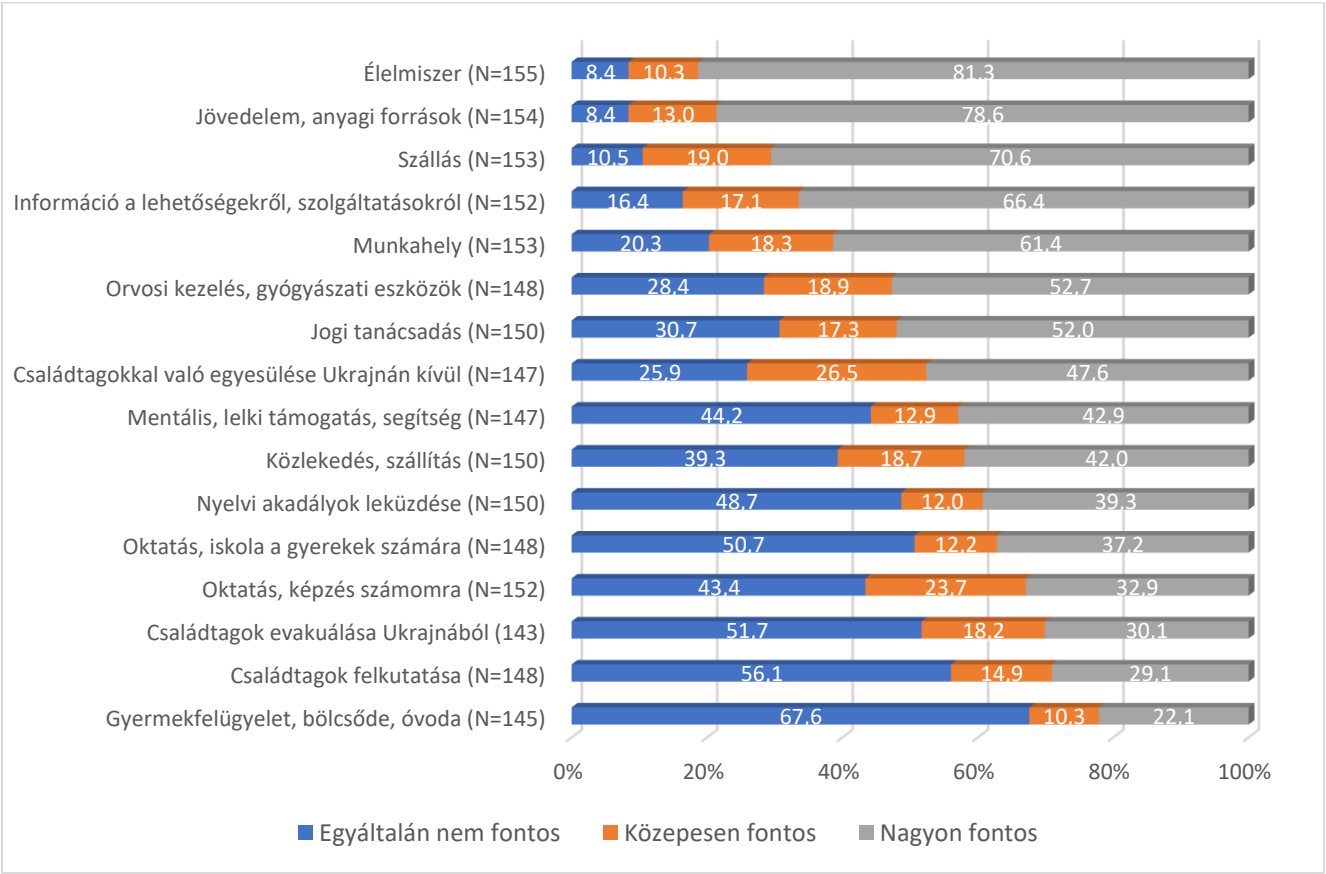

A 23. táblázatban azt foglaltuk össze, hogy az egyes szükségleteket nagyon fontosnak ítélők száma hogyan alakul a három megyében. (A Budapesten élő egy kérdezett válaszai nincsenek a táblázatban; ő csak a jövedelmet és az Ukrajnában maradt családtagok evakuálását, a családtagok egyesítését jelölte meg nagyon fontos szükségletként). A mintánkba került 163 fő közül 91 fő él Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, 56 fő Heves megyében és csak 15 fő Hajdú-Bihar megyében, ami értelemszerűen meghatározza azt, hogy az előbbi két megyéből jóval többen tartják nagyon fontosnak a különböző szükségleteket (az alacsony elemszámok miatt a százalékos megoszlást itt nem közöljük). Hajdú-Bihar megyében majdnem minden megkérdezett számára nagyon fontos szükséglet az élelmiszer (14 fő) és a szállás (12 fő) biztosítása. Heves megyében 40-44 fő (a megyében élő 56 kérdezett 71-78%-a) szerint – sorrendben – a jövedelem, az anyagi források, az élelmiszer, a lehetőségekről, szolgáltatásokról szóló információk, a szállás és a jogi tanácsadás a legégetőbb szükségletek, amelyek terén segítségre volna szükségük. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kérdezettek közül közel hetvenen (a 91 fő 74-76%-a) az élelmiszert és a jövedelmet, több mint ötvenen (51-56 fő) a szállást, a munkahelyet és a lehetőségekkel kapcsolatos információkat tartják a legfontosabbnak (23. táblázat).

23. táblázat: Az egyes szükségleteket nagyon fontosként jelölők száma megyék szerint és összesen, fő

Szükséglet	Hajdú-Bihar megye	Heves megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Összesen
Élelmiszer	14	43	69	126
Jövedelem, anyagi források	9	44	67	121
Szállás	12	40	56	108
Információ a lehetőségekről, szolgáltatásokról	7	43	51	101
Munkahely	7	32	55	94
Jogi tanácsadás	3	40	35	87
Orvosi kezelés, gyógyászati eszközök	5	37	36	78
Családtagokkal való egyesülése Ukrajnán kívül	6	30	33	70
Közlekedés, szállítás	0	35	28	63
Mentális, lelki támogatás, segítség	1	29	33	63
Nyelvi akadályok leküzdése	1	38	20	59
Oktatás, iskola a gyerekek számára	4	23	28	55
Oktatás, képzés számomra	0	17	33	50
Családtagok felkutatása	1	23	19	43
Családtagok evakuálása Ukrajnából	3	28	11	43
Gyermekfelügyelet, bölcsőde, óvoda	3	15	14	32
Egyéb	1	10	13	24

Megjegyzés: a fővárosban élő egy főt itt nem vettük figyelembe.

Megkérdeztük azt is, hogy a válaszadóknak milyen területekről volna szükségük a jelenleginél több információra, ismeretre. A 8. ábrában azt foglaltuk össze, hogy az általunk felsorolt egyes elemek esetében hány fő válaszolt igennel (vagyis szüksége lenne több ismeretre). Eszerint a legtöbben a szociális szolgáltatások, ellátások igénybevételét (83 fő), a segítő, támogató civil szervezetek elérhetőségét, szolgáltatásaik igénybevételét (79 fő), a munkakeresést, álláslehetőségeket (77 fő), illetve az orvosi ellátás lehetőségeit (71 fő) jelölték meg. Ezek az elemszámok azt jelentik, hogy az összes megkérdezett (163 fő) mintegy fele (51-44%) igényelne több információt ezekről a területekről. Némileg meglepő módon a legkevesebben (29 fő) a menedékjogot jelölték meg, de a gyerekek intézményi ellátását, a pszichológiai, mentális tanácsadást, a diszkrimináció elleni védelmet és a nem Magyarországon lévő családtagokkal való kapcsolatfelvételt is csak 31-35 fő, a teljes minta 19-21%-a jelölte meg (10. ábra).

10. ábra: Vannak olyan területek, amelyekről több ismeretre, információra lenne szüksége?, az igennel válaszolók száma, fő

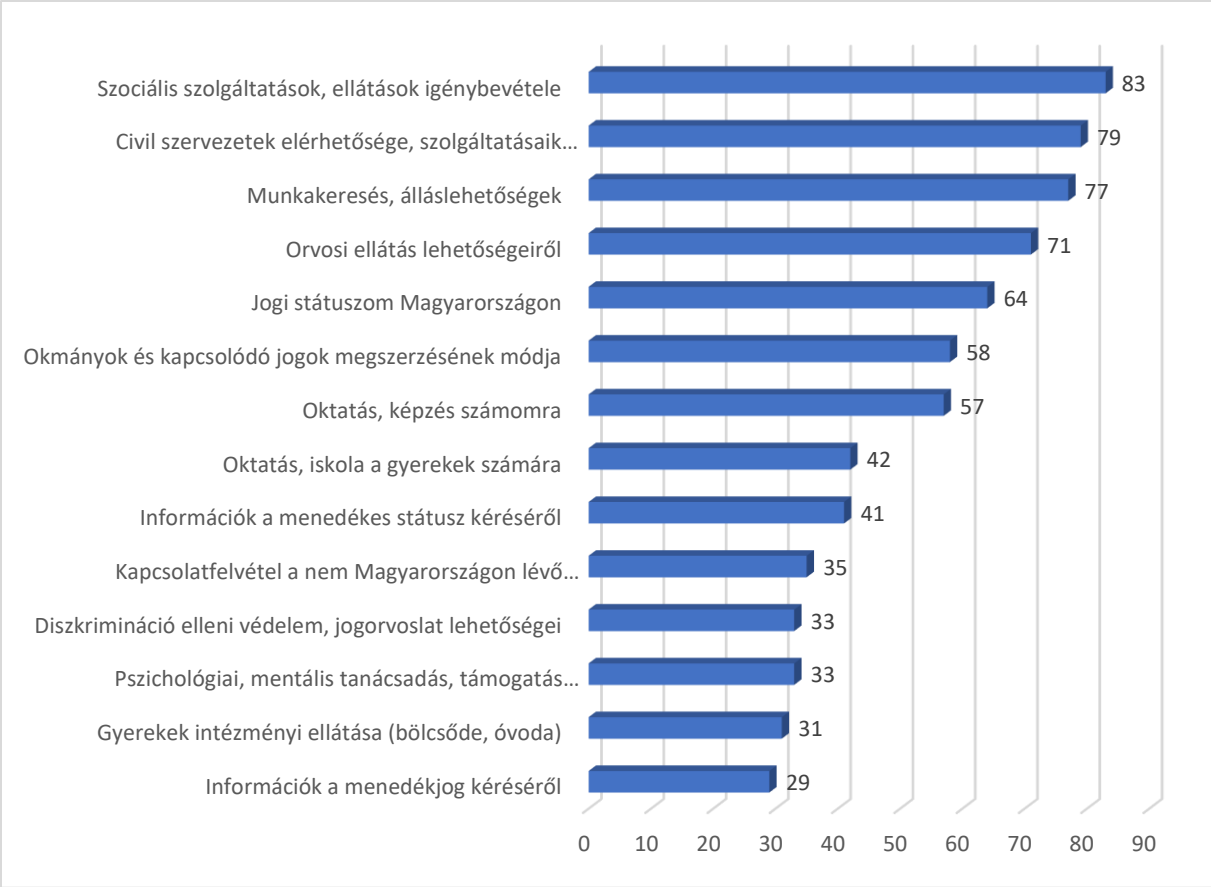

Az egyes területekről több információt, ismeretet igénylők számát a 24. táblázat tartalmazza megyei bontásban (a fővárosi válaszadót itt sem jelenítjük meg; ő a nem Magyarországon élő családtagokkal való kapcsolatfelvételt és a saját részre szóló oktatást, képzést jelölte). A 15 Hajdú-Bihar megyei kérdezett közül 5-8 fő jelölte a szociális szolgáltatások igénybevételét, a jogi státuszt és az okmányok megszerzését. A Heves megyében élők (56 fő) közül a legtöbben (34 fő) a civil szervezetek elérhetőségét jelezték, és 20-28 főnek lenne szüksége több információra a következő területeken: szociális szolgáltatások, jogi státusz, orvosi ellátás, munkakeresés, álláslehetőségek, szociális szolgáltatások. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében élők (91 fő) közül a legtöbben (53 fő) a munkakeresés, az álláslehetőségek terén

igényelnének több információt, és 40 feletti (41-47 fő) azok száma, akik a civil szervezetek, az orvosi ellátás elérhetősége, a saját részre szóló oktatás, képzés, valamint a szociális szolgáltatások terén jelezték az igényt (24. táblázat).

24. táblázat: Vannak olyan területek, amelyekről több ismeretre, információra lenne szüksége?, az igennel válaszolók száma megyék szerint és összesen, fő

Információs terület	Hajdú-Bihar megye	Heves megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Összesen
Szociális szolgáltatások, ellátások igénybevétele	8	28	47	83
Segítő, támogató civil szervezetek elérhetősége, szolgáltatásaik igénybevétele	4	34	41	79
Munkakeresés, álláslehetőségek	1	23	53	77
Orvosi ellátás lehetőségeiről	2	24	45	71
Jogi státuszom Magyarországon	7	25	32	64
Okmányok és kapcsolódó jogok megszerzésének módja	5	20	33	58
Oktatás, képzés számomra	0	13	43	57
Oktatás, iskola a gyerekek számára	3	15	24	42
Információk a menedékes státusz kéréséről	4	19	18	41
Kapcsolatfelvétel a nem Magyarországon lévő családtagokkal, rokonokkal	0	9	25	35
Pszichológiai, mentális tanácsadás, támogatás igénybevétele	0	5	28	33
Diszkrimináció elleni védelem, jogorvoslat lehetőségei	0	9	24	33
Gyerekek intézményi ellátása (bölcsőde, óvoda)	3	9	19	31
Információk a menedékjog kéréséről	4	7	18	29

Megjegyzés: a fővárosban élő egy főt itt nem vettük figyelembe.

2. A HÁZTARTÁSI KÉRDŐÍVEK ELEMZÉSE

2.1. A háztartások általános jellemzői

Összesen 73 háztartás kérdőív készült, vagyis a 123 személyi kérdőívvel megkeresett felnőtt ennyi háztartásban él (ahogy korábban jeleztük, a kollégiumban felvett 40 személyi kérdőívhez nem tartoznak háztartás kérdőívek). A kérdezettek válaszai alapján a 73 háztartásban összesen 232 fő él; a háztartások 17,8%-a (13 háztartás) egytagú, közel negyede (24,7%, 18 ht.) két főből áll, és egyaránt mintegy ötödük (19,2, ill. 21,9%, 114, ill. 16 ht.) három, illetve négy fős. A háztartások 13,7%-ában (10 ht.) 5-7 fő, egy-egy háztartásban 9, illetve 12 fő él (25. táblázat). Az átlagos háztartásnagyság 3,2 fő.

25. táblázat: A háztartások száma és megoszlása a háztartásban élők száma szerint

Háztartásnagyság (háztartástagok száma a ht-ban), fő	Háztartások száma, db.	Háztartások megoszlása, %
Egy	13	17,8
Kettő	18	24,7
Három	14	19,2
Négy	16	21,9
Öt	6	8,2
Hat	2	2,7
Hét	2	2,7
Kilenc	1	1,4
Tizenkettő	1	1,4
Összesen	73	100,0

A 73 háztartás több, mint harmadában (35,6%, 26 ht.) nem él kiskorú, 0-17 év közötti gyerek; a családok 64,4%-ában (47 ht.) nevelnek ilyen korú gyereket, gyerekeket. A háztartások közel harmadában (31,6%, 23 ht.) egy, ötödében (20,5%, 15 ht) kettő, 6,8%-ában (5 ht.) három gyerek él, a négy-hat gyereket nevelő háztartások együttes aránya 5,5% (4 ht.) (26. táblázat); eszerint összesen 87 kiskorú él a 73 háztartásban. Az egy háztartásra jutó átlagos gyerekszám alig több mint egy (1,2); csak a 47 gyerekes háztartást tekintve, az átlagos gyerekszám közel kettő (1,9).

26. táblázat: A háztartások száma és megoszlása a háztartásban élő kiskorúak (0-17 évesek) száma szerint

A háztartásban élő kiskorúak (0-17) évesek száma	Háztartások száma, db.	Háztartások megoszlása, %
Nincs kiskorú	26	35,6
Egy	23	31,5
Kettő	15	20,5
Három	5	6,8
Négy	2	2,7
Öt	1	1,4
Hat	1	1,4
Összesen	73	100,0

A személyi kérdőívben adott válaszok alapján tudjuk becsülni, hogy a háztartások hány százaléka roma. (Azokat a háztartásokat tekintjük romának, ahol a kérdezett a személyi kérdőívben igennel válaszolt a vonatkozó kérdésre, vagyis önbevallása szerint roma/cigány származású. Ezzel együtt, elfordulhat, hogy vannak vegyes háztartások is a mintában). Eszerint a 73 háztartás harmada (32,9%, 24 ht.) roma, kétharmada (64,4%, 47 ht.) nem roma; két esetben ez nem tudható (2,7%). A 24 roma háztartás közül csak háromban nincs 0-17 éves gyerek (12,5%), miközben a nem roma háztartások közel felében (48,9%, 23 ht.) nem él kiskorú. Előbbi háztartásokban az átlagos gyerekszám kettő, utóbbiakban kevesebb, mint egy (0,8).

A háztartások többsége (60,3%, 44 ht.) Heves megyében, 28,8%-a (21 ht.) Szabolcs-Szatmár-Bereg, 9,6%-a (7 ht.) Hajdú-Bihar megyében él (egy esetben nincs válasz). A településtípust tekintve: 45,2%-uk (33 ht.) megyei jogú városban, 30,1%-uk (22 ht.) városban, közel negyedük (23,3%, 17 ht.) községben él (egy esetben itt szintén nem tudható a lakóhely) (27. táblázat).

27. táblázat: A háztartások száma és megoszlása lakóhelyük megyéje és településtípusa szerint

Lakóhely – megye	Háztartások száma, db.	Háztartások megoszlása, %
Hajdú-Bihar	7	9,6
Heves	44	60,3
Szabolcs-Szatmár-Bereg	21	28,8
Nem tudja/nincs válasz	1	1,4
Összesen	73	100,0
Lakóhely – településtípus		
Megyei jogú város	33	45,2
Város	22	30,1
Község	17	
Nem tudja/nincs válasz	1	1,4
Összesen	73	100,0

2.1.1. A háztartásokban élők, a háztartástagok néhány jellemzője

A 73 háztartásban tehát összesen 232 fő él, 52,6%-uk (122 fő) nő, 47-uk (109 fő) férfi, egy válaszadó nem-bináris. A háztartási kérdőívre válaszoló személyek száma értelemszerűen 73 fő, vagyis a további háztartástagok száma 159 fő. Közülük 40 fő (25,2%) a kérdezett házastársa, élettársa, 87 fő (54,7%) a kérdezett gyereke, nevelt gyereke, 2-2 fő a kérdezett testvére és szülője (vagy apósa, anyósa), 9 fő a kérdezett unokája, 6 fő egyéb rokon, 13 fő pedig nem rokonként él a háztartásban (28. táblázat).

28. táblázat: A kérdezetten kívüli háztartástagok száma és megoszlása a kérdezetthez viszonyított családi állásuk szerint

A kérdezett…	Háztartástagok száma, fő	Háztartástagok megoszlása, %
házastársa, élettársa	40	25,2
gyereke, nevelt gyereke	87	54,7
testvére	2	1,3
szülője, apósa, anyósa	2	1,3
unokája	9	5,7
egyéb rokona	6	3,8
Egyéb személy, nem rokon	13	8,2
Összesen	159	100,0

Ahogy fentebb jeleztük, a kérdőív egyik kérdése szerint (Hány kiskorú él a családban?) összesen 87 kiskorú, 0-17 éves gyerek él a 73 háztartásban. A háztartástagok születési évét külön is kérdeztük, az abból számolt életkor alapján a 0-17 évesek száma 84 fő (36,4%). Utánuk a 31-40 év közötti (44 fő, 19%), majd a 41-50 év közötti (37 fő, 16%) korcsoportba tartoznak legtöbben (29. táblázat). A gazdaságilag aktív korú (15-64 éves) háztartástagok száma 153 fő, ami az összes háztartástag 66,2%-át jelenti (itt 231 főről van adatunk).

29. táblázat: A háztartástagok száma és megoszlása korcsoportok szerint

Korcsoport	Háztartástagok száma, fő	Háztartástagok megoszlása, %
0-17 évesek	84	36,4
18-24 évesek	21	9,1
25-30 évesek	12	5,2
31-40 évesek	44	19,0
41-50 évesek	37	16,0
51-60 évesek	19	8,2
61-70 évesek	11	4,8
70 éven felüliek	3	1,3
Összesen	231	100,0

Csak a 15 éves és idősebb háztartástagokat (161 fő) vizsgálva: ötödüknek (19,9%, 32 fő) alapfokú iskolai végzettsége sincs, 27,3%-uk (44 fő) legfeljebb alapfokú végzettséget szerzett. Miközben érettségivel a háztartástagok tizede (9,9%, 16 fő) rendelkezik, némileg meglepő módon szinte azonos a szakmával (21,1%, 34 fő) és a diplomával (21,7%, 35 fő) rendelkezők száma, aránya (2 főről nincs adatunk)) (30. táblázat).

30. táblázat: A 15 éves és idősebb háztartástagok száma és megoszlása legmagasabb iskolai végzettségük szerint

Legmagasabb iskolai végzettség	Háztartástagok száma, fő	Háztartástagok megoszlása, %
Nincs alapfokú végzettsége	32	19,9
Alapfok (általános iskola)	44	27,3
Középfok – érettségi	16	9,9
Középfok – szakma	34	21,1
Egyetemi/főiskolai diploma	35	21,7
Összesen	161	100,0

A 232 háztartástag negyede (25,4%, 59 fő) tanuló, közel negyede (23,7%, 55 fő) bejelentett alkalmazottként dolgozik. Egyaránt 9,9% a segélyezett munkanélküliek és a még nem iskoláskorúak aránya (23-23 fő). A vizsgált háztartásokban élők 8,2%-a (19 fő) nem bejelentve dolgozik, 6%-uk (14 fő) alkalmi munkát végez, 3,9%-uk (9 fő) nyugdíjas, 6,9%-uk (16 fő) otthon gondozza gyerekét, gyerekeit (tízen ellátással, hatan ellátás nélkül) (31. táblázat). Ismét csak a 15-64 éves népességet tekintve, 37% (50 fő) a bejelentve, 11,9% (16 fő) a nem bejelentve dolgozók, és 12,6% (17 fő) a segélyezett munkanélküliek aránya. A kérdezettek válaszai szerint a 232 háztartástag közül 14 fő (6%) él valamilyen tartós betegséggel vagy fogyatékossággal.

31. táblázat: A háztartástagok száma és megoszlása gazdasági aktivitásuk szerint

Gazdasági aktivitás	Háztartástagok száma, fő	Háztartástagok megoszlása, %
Alkalmazott, bejelentett	55	23,7
Alkalmazott, nincs bejelentve	19	8,2
Vállalkozó	3	1,3
Alkalmi munka	14	6,0
Munkanélküli – segélyezett	23	9,9
Munkanélküli – ellátás nélkül	6	2,6
Nyugdíjas	9	3,9
Rokkantnyugdíjas	1	0,4
Fogyatékkal élő, tartós beteg	2	0,9
Gyerek otthoni gondozása – ellátással	10	4,3
Gyerek otthoni gondozása – ellátás nélkül	6	2,6
Tanuló	59	25,4
Még nem iskoláskorú	23	9,9
Egyéb	2	0,9
Összesen	232	100,0

Az adatok szerint a háztartástagok 93,9%-a, 217 fő rendelkezik valamilyen érvényes személyazonosító okmánnyal, dokumentummal (egy főről nincs adat). Az egyes háztartástagok jogi státuszát is kérdeztük; a válaszadások (és a felsorolt kategóriák) talán nem minden esetben konzekvensek, de az látszik, hogy a válaszadók közel fele (47,2%, 108 fő) már megkapta a menedékes státuszt (2024 márciusig), harmaduk (31,4%, 72 fő) ukrán-magyar kettős állampolgár, 14 fő (6,1%) pedig menekült státusszal rendelkezik (32. táblázat).

32. táblázat: A háztartástagok száma és a megoszlása jogi státuszuk szerint

Jogi státusz, állapot	Háztartástagok száma, fő	Háztartástagok megoszlása, %
Már megkapta a menedékes státuszt	108	47,2
Menedékes státuszt kért, várja a döntést	6	2,6
Már megkapta a menekült státuszt	14	6,1
Menekült státuszt kért, várja a döntést	3	1,3
Ideiglenes/rövidtávú tartózkodási engedély vagy vízum (12 hónapnál rövidebb, nem kapcsolódik a menedékes státuszhoz)	3	1,3
Állandó/hosszútávú tartózkodási engedély vagy vízum (12 hónap vagy annál hosszabbidő, nem kapcsolódik a menedékes státuszhoz)	7	3,1
Munkavállalási engedéllyel rendelkezik	8	3,5
Ukrán – magyar kettős állampolgár	72	31,4
Nincs jogi státusza	3	1,3
Egyéb	5	2,2
Összesen	229	100,0

2.2. Lakhatás, szállás

A háztartások közel fele (48,6%, 35 ht.) kollektív szálláson, tömegszálláson lakik; 11 család (15,3%) önállóan bérel lakást, 10 háztartás (13,9%) munkásszálláson, 7 (9,7%) rokonoknál, barátoknál él jelenleg. Két-két kérdezett önkormányzat által biztosított hotelt/hostelt, más menekültekkel közösen bérelt ingatlant, illetve nem rokon, helyi család által biztosított szállást jelölt meg családja jelenlegi lakóhelyeként. Hárman egyéb módon oldják meg lakhatásukat (egy kérdezett nem válaszolt erre a kérdésre, ezt itt nem vettük figyelembe, így ebben az esetben az összes háztartás száma 72) (11. ábra).

11. ábra: A háztartások száma lakóhelyük típusa szerint, db. (N=72)

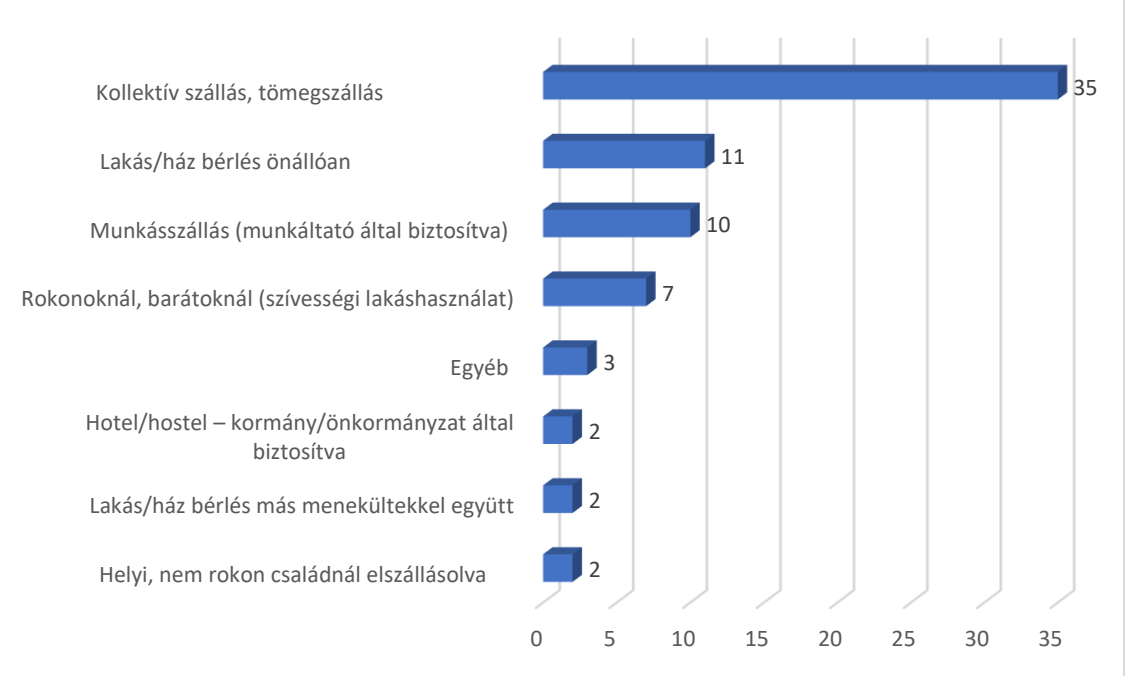

Bár az elemszámok kicsik, annyi látható az adatokból, hogy a megyei jogú városokban élő családok 91%-a (30 ht.) kollektív szálláson él, és csak hárman bérelnek (9,1%) önállóan ingatlant. A városban élő háztartások (összesen 21 ht.) közül a legtöbben (9 ht., 42,9%) munkásszálláson élnek, négy-négy háztartás önállóan bérel lakást, illetve rokonoknál, barátoknál lakik. Két család más menekültekkel közösen bérel ingatlant, további kettő pedig helyi, nem rokon családoknál kapott szállást. A községekben élő 21 háztartás közül öten (29,4%) kollektív szálláson laknak, négyen önállóan bérelnek lakást/házat, hárman szívességi lakáshasználók (rokonoknál, barátoknál). Két-két család él önkormányzat által biztosított hotelben/hostelben, illetve egyéb helyen, egy háztartás pedig munkásszálláson.

A Hajdú-Bihar megyei hét háztartás közül négy önállóan, kettő más menekültekkel közösen bérel lakást/házat, egy háztartás pedig rokonoknál, barátoknál lakik. A Heves megyében élő 43 háztartás (egyről nincs adat) 70%-a (30 ht.) kollektív szálláson, 9 háztartás munkásszálláson, két háztartás hotelben/hostelben, egy-egy háztartás pedig rokonoknál, illetve egyéb helyen él. A 21 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei háztartás közül hét önállóan bérel ingatlant, öt-öt háztartás kollektív szálláson, illetve rokonoknál lakik, két háztartást nem rokon családnál szállásoltak el, és egy-egy további háztartás él munkásszállón vagy egyéb helyen (33. táblázat).

33. táblázat: A háztartások száma a szállás jellege, megyék szerint és összesen, db.

Szállás jellege	Hajdú-Bihar megye	Heves megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Összesen
Kollektív szállás, tömegszállás	0	30	5	35
Rokonoknál, barátoknál (szívességi lakáshasználat)	1	1	5	7
Helyi, nem rokon családnál elszállásolva	0	0	2	2
Lakás/ház bérlés más menekültekkel együtt	2	0	0	2
Lakás/ház bérlés önállóan	4	0	7	11
Hotel/hostel – kormány/önkormányzat által biztosítva	0	2	0	2
Munkásszállás (munkáltató által biztosítva)	0	9	1	10
Egyéb	0	1	1	2
Összesen	*7*	*43*	*21*	*71*

A háztartások többsége (69%, 49 ht.) 2022 első félévében érkezett jelenlegi (2024. márciusi) szálláshelyére, a legtöbben 2023. márciusban (39,4%, 28 ht.). Utána viszont közel hasonló a 2022 második félévében (8 ht.), illetve a 2023 első és második félévében (5, ill. 7 ht.) szálláshelyükre költöző családok száma. Egy háztartás még jóval a háború kitörése előtt (2021. október), egy másik pedig 2024. februárban került mostani szálláshelyére (34. táblázat).

34. táblázat: A háztartások száma és megoszlása aszerint, hogy mikor érkeztek jelenlegi (2024. márciusi) szálláshelyükre

Mikor érkeztek a jelenlegi szálláshelyükre?	Háztartások száma, db.	Háztartások megoszlása, %
2021. október	1	1,4
2022 első félév	49	69,0
2022 második félév	8	11,3
2023 első félév	5	7,0
2023 második félév	7	9,9
2024. február	1	1,4
Összesen	71	100

A háztartások negyede (24,7%, 18 ht.) bármeddig, egy család egy-három hónapig maradhat jelenlegi szálláshelyén (2024. márciusi állapot szerint). A legtöbben (74%, 54 ht.) viszont nem tudták (vagy nem akarták) megmondani, hogy meddig maradhatnak, ami alapvető bizonytalanságot, illetve a biztonság hiányát jelentheti. Összesen 14 válaszadó jelölte meg az okot, ami miatt el kell hagyniuk szállásukat: négy esetben véget fog érni a szállást biztosító program/jogosultság, két esetben bezár a szálláshely, egy-egy család nem tudja fizetni az albérletet, illetve másik szálláshelyre költözik, és további egy válaszadó azt jelölte meg okként, hogy a településen nincs munka (a „nem tudja/nem válaszol” válaszok száma 43; 16 válaszadóra nem vonatkozik a kérdés, bár 18-an válaszolták korábban azt, hogy bármeddig maradhatnak jelenlegi szállásukon).

2.3. Jövedelem, jövedelemforrások

Megkérdeztük azt is, hogy mennyi volt a háztartás összes havi nettó jövedelme az elmúlt hónapban (tehát 2024. februárban). Erre a kérdésre – nem meglepő módon – sokan (25 ht.) nem válaszoltak, egy háztartásnak pedig – a válasz szerint – nem volt semmilyen bevétele. Velük nem számolva, összesen 47 háztartásról (a 73 háztartás 64,4%-a) vannak információink. Ezek szerint a 47 háztartásban az átlagos havi nettó jövedelem 172 145 Ft, ami átlagosan havi 60 688 Ft egy főre jutó jövedelmet jelent.[3] (

A legszegényebb háztartásban 5500 Ft, a legmagasabb jövedelműben 250 000 Ft volt az egy főre jutó havi nettó jövedelem. Kategorizálva, összevonva a jövedelmeket, azt látszik, hogy a háztartások harmadában (31,9%, 15 ht.) 10 000 - 30 000 Ft közötti, 9 háztartásban (19,1%) 30 - 50 000 Ft közötti, nyolcban (17%) 50 - 70 000 Ft közötti az egy főre jutó havi nettó jövedelem. Hét családban (14,9%) 100-150 00 Ft közötti, további 2 háztartásban 200-250 000 Ft közötti az egy főre jutó jövedelem (35. táblázat). (Ez utóbbiak jórészt egyszemélyes háztartások.)

[3] A KSH által számított szegénységi küszöb – a mediánjövedelem 60%-a – az egyszemélyes háztartások esetében havi 145 000 Ft volt 2022-ben. Forrás: KSH Stadat. https://www.ksh.hu/stadat_files/ele/hu/ele0003.html

35. táblázat: A háztartások száma és megoszlása az egy főre jutó átlagos havi jövedelem szerint (kategorizálva)

Egy főre jutó havi nettó jövedelem a háztartásban	Háztartások száma, db.	Háztartások megoszlása, %
5 500 - 10 000 Ft	2	4,3
10 001 - 30 000 Ft	15	31,9
30 001 - 50 000 Ft	9	19,1
50 001 - 70 000 Ft	8	17,0
70 001 - 100 000 Ft	4	8,5
100 001 - 150 000 Ft	7	14,9
200 001 - 250 000 Ft	2	4,3
Összesen	47	100,0

A 47 háztartás közül 33-ban nevelnek 0-17 év közötti gyereket, gyerekeket; körükben az egy főre jutó havi nettó jövedelem 50 890 Ft, az ilyen korúgyereket nem nevelő háztartásokban (14 ht.) 83 780 Ft volt, a különbség tehát több mint 30 000 Ft. A családban élő gyerekek számát tekintve: az egy főre jutó jövedelem – értelemszerűen – a négy-hat gyerekes háztartásokban a legalacsonyabb (35 849 Ft), ugyanakkor meglepő módon (persze mintánk nem reprezentatív) a háromgyerekesek körében a legmagasabb (66 777 Ft) (36. táblázat). A roma háztartásokban (21 ht.) 53 298 Ft, a nem roma háztartásokban (24 ht.) ennél mintegy 14 000 Ft-tal több, 67 101 Ft az egy főre jutó havi nettó jövedelem.

36. táblázat: Az egy főre jutó havi átlagos jövedelem a gyerekes és a nem gyerekes háztartásokban, az összes háztartásban és gyerekszám szerint

Háztartások	Egy főre jutó havi nettó jövedelem, Ft	Háztartások száma, db
Nincs gyerek (0-17 éves)	83 782	14
Van gyerek (0-17 éves)	50 890	33
Összes háztartás	60 688	47
Gyerekszám a háztartásban		
1 gyerek	57 687	14
2 gyerek	43 376	13
3 gyerek	66 777	3
4-6 gyerek	35 849	3

A jövedelmek tételes kérdezése során összesen 53 válaszadó jelezte, hogy valamilyen forrásból/forrásokból van bevétele a családnak (szemben a 47 háztartással, amelyekről tudjuk a globálisan kérdezett havi nettó jövedelmüket). 28 háztartásban (38,4%) egyféle, 19 háztartásban (26,0%) kétféle, 4 háztartásban (5,5%) háromféle, további 2 háztartásban (2,7%) négyféle jövedelemforrásból származik bevétel.

Főállásból származó jövedelme 23 háztartásnak (az összes háztartás 31,5%-a) van, az ebből a forrásból származó átlagos havi jövedelem – a 23 háztartás körében – 214 578 Ft. A háztartások

30%-ában (22 ht.) részesül valamelyik háztartástag a magyar államtól kapott szociális ellátásban, ami háztartásonként átlagosan 27 750 Ft-ot jelent (ez jellemzően a nagykorú menekültek 22 800 Ft-os létfenntartási támogatását jelenti). Gyerekek után járó támogatást, elsősorban a 18 éven aluli menekültek 13 700 Ft-os létfenntartási támogatását, illetve családi pótlékot a háztartások harmada (33%, 24 ht.) kap a magyar államtól; az egy háztartásra jutó átlagos összege 24 167 Ft. Nyolc háztartásnak (11%) van bevétele alkalmi munkából, amelynek egy háztartásra jutó átlagos összege 157 875 Ft. A táblázatban szereplő többi jövedelemforrás (vállalkozás, ukrán nyugdíj, gyerekek utáni ukrán támogatás, családtagoktól vagy egyháztól, karitatív szervezettől kapott támogatás, egyéb jövedelemforrások) egy-három háztartás bevételei között jelenik meg (37. táblázat).

37. táblázat: A különböző jövedelemforrásokból származó átlagos havi jövedelem és az érintett háztartások száma

Jövedelemforrás	Átlagos havi nettó jövedelem, Ft	Háztartások száma, db.
Alkalmazotti állásból származó jövedelem	214 578	23
Vállalkozásból származó jövedelem	270 000	1
Alkalmi munkából származó jövedelem	157 875	8
Nyugdíj – ukrán államtól	18 000	1
A magyar államtól/önkormányzattól kapott szociális támogatás	27 750	22
Gyerekek után járó állami támogatás – magyar államtól	24 167	24
Gyerekek után járó állami támogatás – ukrán államtól	24 000	1
Családtagoktól, rokonoktól kapott támogatás	30 000	3
Egyháztól, karitatív szervezettől kapott támogatás	20 000	1
Egyéb jövedelemforrások	65 000	2

A háztartások kétharmadának (65,8%, 48 ht.) nincs megtakarítása, mindössze hét válaszadó (9,6%) jelezte, hogy van félretett pénzük. Közülük öt háztartás kevesebb, mint 100 000, két háztartás 100-500 000 Ft közötti megtakarítással rendelkezik. Ugyanakkor jelentős (24,7%, 18 ht.) a nem válaszolók száma, akikről nem tudjuk, hogy van-e félretett pénzük (38. táblázat).

38. táblázat: A háztartások száma és megoszlása megtakarításuk szerint

Mennyi megtakarítása van a háztartásnak	Háztartások száma, db.	Háztartások megoszlása, %
100 000 Ft alatti összeg	5	6,8
100-500 000 Ft közötti összeg	2	2,7
Nincs megtakarításuk	48	65,8
Nem tudja/nem válaszol	18	24,7
Összesen	73	100,0

2.4. Szükségletek

Megkérdeztük azt is, hogy a kérdezettnek és családtagjainak a kérdőívben felsorolt 23 elem közül mely területeken lenne szükségük segítségre. A legtöbben a szükséges gyógyszerek beszerzését (38 ht., az összes háztartás 52%-a), majd a szabadidős, kulturális, közösségi programokat (37 ht., 50,6%) jelölték meg. A munkakeresésben 20 háztartásnak, a hivatalos iratok igénylésében 19 háztartásnak, a gyerek/gyerekek tanulássegítésében 18 családnak, fogorvosi, szemészeti, illetve mentálhigiénés kezelés terén 14-16 háztartásnak volna szüksége valamilyen segítségre. Tíz-tizenegy kérdezett jelezte, hogy neki vagy valamelyik családtagjának jogi segítségre, nyelvtanfolyamra, sportolási lehetőségekre, iskolakeresésben nyújtott segítségre, nőgyógyászra, egyéb szakrendelésre, illetve fodrászra lenne szüksége. A további tételeket 4-9 válaszadó jelölte meg (12. ábra).

12. ábra: Önnek és/vagy valamelyik családtagjának lenne szüksége segítségre a következő területeken? Az igennel válaszolók száma, fő

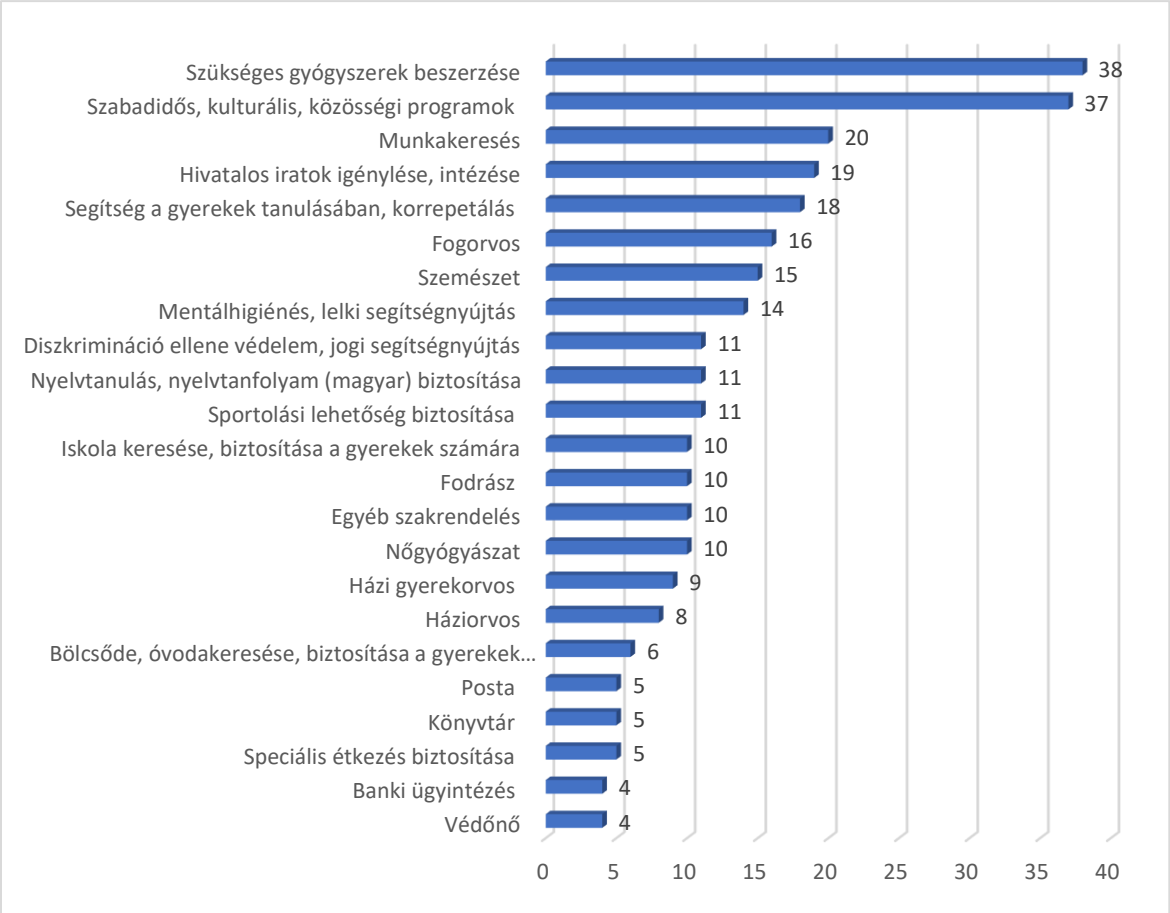

A 39. táblázatban megyei bontásban közöljük a szükségletekre vonatkozó adatokat. Ezek szerint a Hajdú-Bihar megyei háztartások mindössze hét területen jelezték, hogy valamilyen segítségre lenne szükségük: heten a gyógyszerek beszerzésében, hatan a szabadidős-kulturális programok, négyen a házi gyerekorvos elérésében, hárman a gyerekek tanulásában, egy-egy háztartás pedig a fogorvos elérésében, illetve speciális étkezés biztosításában igényelne segítséget. A Heves megyében élő háztartások közül a legtöbben (20 ht.) a szabadidős-kulturális programokat jelölték, 11-14 háztartás a gyógyszerek beszerzésében, a munkakeresésben, a fogorvos, a szemészet elérésében szorulna támogatásra. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei

háztartások közül 17 gyógyszerbeszerzésben, 11 a gyerekek tanulásában, tíz a programok elérésében, 9-9 háztartás a hivatalos ügyek intézésében, illetve munkakeresésben igényelne segítséget. (Néhány terület esetében az összes háztartás száma eggyel kevesebb, mint a 12. ábrában. Ennek oka, hogy egy háztartás lakóhelyét nem ismerjük.) (39. táblázat).

39. táblázat: Önnek és/vagy valamelyik családtagjának lenne szüksége segítségre a következő területeken? Az igennel válaszolók száma megyék szerint és összesen, fő

Terület, szükséglet	Hajdú-Bihar megye	Heves megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Összesen
Szükséges gyógyszerek beszerzése	7	14	17	38
Szabadidős, kulturális, közösségi programok	6	20	10	36
Munkakeresés	0	11	9	20
Hivatalos iratok igénylése, intézése	4	6	9	19
Segítség a gyerekek tanulásában, korrepetálás	3	4	11	18
Szemészet	0	12	3	15
Fogorvos	1	12	2	15
Mentálhigiénés, lelki segítségnyújtás	0	7	7	14
Nyelvtanulás, nyelvtanfolyam (magyar) biztosítása	0	8	3	11
Diszkrimináció ellene védelem, jogi segítségnyújtás	0	5	6	11
Sportolási lehetőség biztosítása	0	9	1	10
Iskola keresése, biztosítása a gyerekek számára	1	6	3	10
Nőgyógyászat	0	4	5	9
Egyéb szakrendelés	0	3	6	9
Házi gyerekorvos	0	4	5	9
Fodrász	0	8	1	9
Háziorvos	0	5	3	8
Bölcsőde, óvodakeresése, biztosítása a gyerekek számára	0	3	3	6
Speciális étkezés biztosítása	1	3	1	5
Posta	0	5	0	5
Védőnő	0	2	2	4
Banki ügyintézés	0	2	2	4
Könyvtár	0	2	2	4

2.5. Jövő

A háztartások több mint harmada (35,6%, 26 ht.) (2024. márciusban) Magyarországon tervezte jövőjét, 28,8%-uk (21 ht.) visszamenne Ukrajnába, négy háztartás (5,5%) pedig más országba utazna tovább. Ugyanakkor jelentős azok aránya (30,1%, 22 ht.), akik nem tudtak, vagy nem akartak válaszolni a kérdésre, ami azt jelzi, hogy feltehetőleg sokan bizonytalanok a jövővel kapcsolatban (40. táblázat). Azok közül, akik Magyarországon terveznek maradni, 13 háztartás önállóan bérelne lakást/házat, 10 háztartás saját ingatlant vásárolna, 3 háztartás pedig másokkal közösen bérelne lakást/házat.

40. táblázat: Hol képzeli el családja jövőjét?

Hol képzeli el a jövőt?	Háztartások száma, db.	Háztartások megoszlása, %
Ukrajnában	21	28,8
Magyarországon	26	35,6
Más országban	4	5,5
Nem tudja/nem válaszol	22	30,1
Összesen	73	100

3. A GYEREK KÉRDŐÍVEK ELEMZÉSE

A 73 háztartásban élő 0-17 éves gyerekek közül 81-ről, vagyis közel minden kiskorúról készült külön gyerek kérdőív (amelyet mindig a szülővel vagy más felnőtt családtaggal, háztartástaggal vettünk fel, vagyis gyerekeket nem kérdeztünk az adatfelvétel során).

3.1. Korcsoportok és intézményi részvétel

A 81 gyerek 16%-a (13 fő) 0-2 éves, 12,3%-a 3-5 éves, közel fele (45,7%, 37 fő) 6-13 év közötti, negyede (25,9%, 21 fő) 14-17 év közötti (41. táblázat). A gyerekek átlagéletkora 9,2 év. Szükséges kiemelni, hogy a gyerekek harmada (32,1%, 26 fő) semmilyen intézménybe nem jár: a 0-2 évesek közül senki nem jár bölcsődébe, Biztos Kezdet gyerekházba; a 3-5 évesek közül négyen nem járnak óvodába, egy hétéves gyerek nem jár iskolába; a 14-17 évesek közül nyolcan már nem tanulnak. A 81 gyerek 8,6%-a (7 fő) óvodás, 23,5%-a (19 fő) alsó tagozatos, 29,6%-a (24 fő) felső tagozatos; középiskolába pedig összesen öten járnak (42. táblázat).

41. táblázat: A gyerekek száma és megoszlása korcsoportok szerint

Korcsoport	Gyerekek száma, fő	Gyerekek megoszlása, %
0-2 éves	13	16,0
3-5 éves	10	12,3
6-13 éves	37	45,7
14-17 éves	21	25,9
Összesen	81	100,0

42. táblázat: Milyen intézménybe jár jelenleg (2024. márciusban) a gyerek?

Jelenleg hova, milyen intézménybe jár a gyerek	Gyerekek száma, fő	Gyerekek megoszlása, %
Óvoda	7	8,6
Általános iskola – alsó (1-4. évfolyam)	19	23,5
Általános iskola – felső (5-8. osztály)	24	29,6
Középiskola – gimnázium	2	2,5

Jelenleg hova, milyen intézménybe jár a gyerek	Gyerekek száma, fő	Gyerekek megoszlása, %
Középiskola – szakközép, szakmunkás	3	3,7
Nem jár semmilyen intézménybe	26	32,1
Összesen	81	100,0

Összességében tehát 55 gyerek jár valamilyen intézménybe, de a megkérdezett szülők (felnőtt családtagok) két esetben nem válaszoltak arra a kérdésre, hogy mennyire elégedettek az érintett intézménnyel (óvodával, iskolával), így itt 53 gyerekről van információnk. Eszerint a gyerekek többsége esetében (60,4%, 32 fő) a szülők – ötös skálán – közepes mértékben elégedettek azzal az intézménnyel, amelybe gyerekük, gyerekeik járnak. 11 gyerek esetében (20,8%) teljes mértékben, hét gyerek esetében (13,2%) inkább elégedettek a szülők, és mindössze három esetben jelezték, hogy inkább vagy teljes mértékben elégedetlenek az óvodával/iskolával.

A hat éven aluli és felüli gyerekek esetében kérdeztük a szülőt (felnőtt válaszadót) arról, hogy miért nem jár a gyerek intézménybe. Tíz gyerek (a legfiatalabbak, jellemzően 0-2 évesek) azért nem jár, mert a szülő otthon van velük, és nem is szeretné még intézménybe íratni gyerekét. Két-két gyereknél a szükséges védőoltások hiányát, illetve a nyelvi akadályokat, egy-egy esetben a szükséges dokumentumok hiányát, illetve azt jelölték meg okként, hogy nem terveznek Magyarországon maradni.

A hat éven felüli gyerekek közül négy a nyelvi akadályok miatt nem jár iskolába; egyikük hétéves, a másik három 16-17 éves, és mindannyian megyei jogú városban élnek. Közülük két 17 éves fiatal helyzetét a szükséges dokumentumok hiánya is nehezíti. A másik két, nyelvi akadályok által érintett gyereknél (7, illetve 16 évesek) a szülők azt is jelezték, hogy inkább az ukrán tanterv szerinti online oktatást részesítik előnyben, és – nyilván ezzel összefüggésben – egyikük azt is, hogy nem terveznek Magyarországon maradni. Ez utóbbit az egyik gyerek (17 éves) esetében a nyelvi akadályok és a dokumentumok hiánya mellett szintén jelölte a szülő.

3.2. Szükségletek biztosítása

A szülői válaszok alapján a gyerekek túlnyomó többsége számára biztosítottak az alapvető szükségletek. A 43. táblázatban foglaljuk össze az eredményeket úgy, hogy a „nem tudja/nem válaszol” válaszokat nem vettük figyelembe, és azt sem, ha a gyerek életkora vagy egyéb más ok miatt a válaszadó azt jelölte, hogy nincs rá szüksége a gyereknek (vagy másként oldják meg). Tehát csak azokat a gyerekeket vettük figyelembe, akiknek biztosított (szülő, fenntartó, egyéb szervezet által) vagy nem biztosított az adott szükséglet, az összes gyerek száma így 53-74 között változik. Leginkább a napi friss zöldséget, gyümölcsöt nélkülözik a gyerekek (29 fő), majd a sportolási lehetőségek (14 fő), a saját íróasztal (13 fő) és a két pár meleg cipő (12 fő) következnek mint kielégítetlen szükségletek. A táblázatban az is látszik, hogy a szükségleteket jórészt a szülők biztosítják, de több esetben jelentős a fenntartó, szállást biztosító és az egyéb szervezetek szerepe is (pl. a tanulásra megfelelő hely, íróasztal, étkezés, szabadidős/kulturális programok, tanulássegítés biztosítása terén) (43. táblázat).

43. táblázat: Biztosítottak-e a következő szükségletek a gyerek számára, és ki biztosítja azokat?, gyerekek száma, fő

Szükségletek	Szülő, család	Fenntartó, szállást biztosító	Egyéb szervezet	Nem biztosított	Összesen
	biztosítja				
megfelelő hely, helyiség tanulásra	27	19	6	1	53
íróasztal	15	21	7	13	56
minden szükséges iskolai/óvodai felszerelés	48	0	9	3	60
részvétel szabadidős, kulturális programokban	18	3	37	5	63
sportolási lehetőség	12	5	21	14	52
segítség a tanulásban, korrepetálás	25	5	21	0	51
hétköznap napi háromszori étkezés	31	24	8	6	69
hétvégén napi háromszori étkezés	41	22	7	2	72
naponta friss zöldség/gyümölcs	37	2	4	29	72
két pár meleg cipő	54	0	4	12	70
megfelelő ruházat	59	0	9	6	74
külön fekhely	32	22	7	5	66
játékok (életkornak megfelelő)	38	0	17	3	58
számítógép, internethozzáférés (életkornak megfelelően)	25	2	26	5	58
különleges események (pl. születésnap) megünneplése	65	0	0	5	70
szükséges orvosi, egészségügyi ellátás	45	0	22	1	68

3.3. Egyéb jellemzők

A szülőktől megkérdeztük azt is, hogy véleményük, tapasztalatuk szerint a gyerekük megfelelő ellátást kap-e a legfontosabb területeken, illetve biztonságos környezetben van-e jelenleg (2024. márciusban) Magyarországon. A „nem releváns, nem vonatkozik rá” és a „nem tudja/nem válaszol” válaszokat itt sem vettük figyelembe, így az elemszámok (az összes gyerek száma) 22 és 75 közöttiek. Tíz gyerek – a szülői megítélés szerint – a jogérvényesítést tekintve egyáltalán nincs megfelelő/biztonságos környezetben; a szállást tekintve nyolc, a szociális ellátások esetében hat gyerekről mondható el ugyanez. Összességében azonban az látszik, hogy a szülők szerint a gyerekek jórészt közepes vagy teljes mértékben megfelelő ellátásban részesülnek, illetve biztonságos környezetben vannak (44. táblázat).

44. táblázat: Hogy érzi, gyereke megfelelő ellátást kap-e, illetve biztonságos környezetben van-e jelenleg?

Megfelelő, biztonságos….	Egyáltalán nem	Közepes mértékben	Teljes mértékben	Összesen
	megfelelő/biztonságos			
szállás	8	40	27	75
bölcsődei, óvodai környezet	0	21	1	22

Megfelelő, biztonságos….	Egyáltalán nem	Közepes mértékben	Teljes mértékben	Összesen
	megfelelő/biztonságos			
iskolai környezet	1	25	25	51
orvosi ellátás	0	36	29	65
szociális ellátás	6	37	17	60
jogi környezet, jogérvényesítés	10	26	9	45
mindennapok (pl. utcán, buszon, boltban)	0	41	18	59

A szülők szerint a gyerekek többségét (57,1%, 44 fő) soha nem érte diszkrimináció, jogsértés, egyéb incidens Magyarországon, ugyanakkor harmaduk (33,8%, 26 fő) néhányszor elszenvedett ilyen eseteket, helyzeteket. Hat gyereket (7,8%) egyszer, egy gyereket rendszeresen ért valamilyen atrocitás (a négy „nem tudja/nem válaszol” választ nem vettük figyelembe, az összes gyerek száma így itt 77) (45. táblázat).

45. táblázat: A gyerekek száma és megoszlása aszerint, hogy érte-e őket, illetve milyen gyakran érte őket valamilyen incidens Magyarországon

Gyakoriság	Gyerekek száma, fő	Gyerekek megoszlása, %
Egyszer	6	7,8
Néhányszor	26	33,8
Rendszeresen	1	1,3
Soha	44	57,1
Összesen	77	100,0

A szülői válaszok alapján mindössze három sajátos nevelési igényű gyerek került a mintánkba, akik meg is kapják a szükséges ellátást (egy-egy fő mozgássérült, értelmi fogyatékos; a harmadik gyerekről nincs információ); rajtuk kívül nem jeleztek mást a szülők. Nem sajátos nevelési igényű gyerekként, de a szülők jelzése szerint további három gyereknek van mozgásszervi, egy-egy gyereknek pedig látással, illetve beszéddel kapcsolatos problémája. A kérdezőbiztosok megjegyzései szerint egy gyereknek Magyarországon kezelt vesebetegsége, egy másiknak egyéb belső szervi problémája van, illetve további egy főnek van szüksége egyéb ellátásra.

MELLÉKLET: AZ ADATFELVÉTEL SORÁN HASZNÁLT KÉRDŐÍVEK

1. Személyi kérdőív

A 18 ÉVEN FELÜLI SZEMÉLYEKRE VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK

A KÉRDŐÍV CSAK 18 ÉVNÉL IDŐSEBB SZEMÉLYEKKEL VEHETŐ FEL. A KÉRDŐÍVES FELMÉRÉSBEN VALÓ RÉSZVÉTEL KIZÁRÓLAG ÖNKÉNTES ÉS ANONÍM MÓDON TÖRTÉNHET. A KÉRDEZETTET ERRŐL A KÉRDŐÍV FELVÉTELÉNEK MEGKEZDÉSE ELŐTT TÁJÉKOZTATNI KELL.

A FELMÉRÉS CÉLJA, HOGY MINÉL RÉSZLETESEBB KÉPET KAPJUNK AZ UKRAJNAI HÁBORÚ MIATT MAGYARORSZÁGRA ÉRKEZETT EMBEREK, CSALÁDOK HELYZETÉRŐL ÉS SZÜKSÉGLETEIRŐL, KÜLÖN FIGYELMET FORDÍTVA A GYEREKEKRE.

A NÉVTELENÜL KÉSZÜLT KÉRDŐÍVEK INFORMÁCIÓIT ÖSSZESÍTVE, ANONÍM MÓDON DOGOZZUK FEL. A KÉRDŐÍVEZÉS SORÁN NEM GYŰJTÜNK HIVATALOS, ILLETVE A BEAZONOSÍTÁSRA ALKALMAS ADATOKAT.

KÉRJÜK, SEGÍTSE MUNKÁNKAT AZZAL, HOGY MINTEGY 30-40 PERCBEN VÁLASZOL KÉRDÉSEINKRE. HA VALAMELYIK KÉRDÉSRE NEM TUD VAGY NEM SZERETNE VÁLASZOLNI, EZT A LEHETŐSÉGET IS VÁLASZTHATJA.

A KÉRDŐÍV KÉSZÍTÉSÉNEK IDŐPONTJA: 2024. HÓNAP: NAP:

A KÉRDŐÍVET FELVEVŐ NEVE:

SZEMÉLYI KÓD: _ _ _ (3 jegyű szám) _ _ (2 jegyű szám)

A személyi kód = települési kód + sorszám (lásd a leírásban).

1. TELEPÜLÉS NEVE (ahol a kérdezett jelenleg él): _____

2. A KÉRDŐÍV KÉSZÍTÉSÉNEK HELYSZÍNE

1. Kollektívszállás
2. Magánszállás
3. Albérlet
4. Szívességi lakáshasználó
5. Határátkelőhely
6. Vasútállomás/buszpályaudvar
7. Tranzitközpont
8. Központi fogadó/regisztrációsközpont
9. Őrizetbe vételi központ
10. UNHCR / partner irodája
11. információspontok/Segítségnyújtópont/Közösség/KékPont
12. Egyéb

99. Nem tudja/nem válaszol

3. A KÉRDEZETT NEME

1. Férfi 2. Nő 3. Nem-bináris 4. Egyéb 9. Nem tudja/nem válaszol

4. MELYIK ÉVBEN SZÜLETETT? _ _ _ _ (évszám)

5. MI A LEGMAGASABB ISKOLAI VÉGZETTSÉGE?

1. Nincs alapfokú végzettsége sem 2. Alapfok 3. Középfok – érettségi

4. Középfok – szakma 5. Egyetemi/főiskolai diploma 6. Doktori (Ph.D)

9. Nem tudja/nem válaszol

6. MILYEN ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL RENDELKEZIK? (egy válasz lehetséges)

1. Ukrán 2. Orosz 3. Magyar 4. Kettős állampolgár: ukrán-orosz

5. Kettős állampolgár: ukrán-magyar 6. Nincs állampolgársága/meghatározhatatlan

7. Egyéb 9. Nem tudja/nem válaszol

7. ÖN ROMA/CIGÁNY SZÁRMAZÁSÚNAK TARTJA MAGÁT?

1. Igen 2. Nem 9. Nem tudja/nem válaszol

8. MILYEN NYELVEN BESZÉLNEK OTTHON? (egy válasz lehetséges)

1. Ukrán 2. Magyar 3. Orosz 4. Roma/cigány 5. Krími tatár

6. Ukrán és magyar 7. Ukrán és orosz 8. Ukrán és roma/cigány

9. Magyar és roma/cigány 10. Orosz és roma/cigány 11. Egyéb

99. Nem tudja/nem válaszol

9. MIKOR ÉRKEZETT MAGYARORSZÁGRA?

_ _ _ _ (év) _ _ (hónap) 9. Nem tudja/nem válaszol

10. KORÁBBAN UKRAJNA MELYIK MEGYÉJÉBEN ÉLT?

_____ (megye neve) 9. Nem tudja/nem válaszol

11. MI VOLT A GAZDASÁGI AKTIVITÁSA VAGY FŐ TEVÉKENYSÉGE UKRAJNÁBAN? MIVEL FOGLALKOZOTT? (egy válasz lehetséges)

1. Alkalmazott, bejelentve 2. Alkalmazott, nem bejelentve 3. Vállalkozó

4. Alkalmi munka 5.Munkanélküli – segélyezett 6. Munkanélküli – ellátás nélkül

7. Nyugdíjas 8. Rokkantnyugdíjas 9. Fogyatékkal élő, tartós beteg

10. Gyerek otthoni gondozása – ellátással 11. Gyerek otthoni gondozása – ellátás nélkül

12. Tanuló 13. Egyéb 99. Nem tudja/nem válaszol

12. VANNAK OLYAN KÖZVETLEN CSALÁDTAGJAI, AKIK UKRAJNÁBAN MARADTAK?

1. Igen 2. Nem 9. Nem tudja/nem válaszol

12.1. *HA IGEN, VANNAK ILYEN CSALÁDTAGOK, AKKOR* VANNAK-E AKADÁLYAI ANNAK, HOGY CSATLAKOZZANAK ÖNHÖZ MAGYARORSZÁGON?

0. Nincsenek ilyen családtagok

1. Igen 2. Nem 3. Vannak ilyen családtagok, de nem akarnak csatlakozni

9. Nem tudja/nem válaszol

12.2. *HA VANNAK* AKADÁLYAI ANNAK, HOGY A CSALÁDTAGOK CSATLAKOZZANAK ÖNHÖZ, AKKOR MELYEK EZEK?

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (nincsenek ilyen családtagok, nincsenek akadályok)

	Miért nem tudta/tudták elhagyni a családtag/családtagok Ukrajnát…	Igen	Nem	NT/NV
12.2.1.	A felnőtt férfiakra vonatkozó korlátozások miatt nem hagyhatta el Ukrajnát.	1	2	9
12.2.2.	Biztonsági okokból nem tudta elhagyni Ukrajnát.	1	2	9
12.2.3.	Anyagi okok miatt nem tudta elhagyni Ukrajnát.	1	2	9
12.2.4.	Fogyatékossága/betegsége miatt nem tudta elhagyni Ukrajnát.	1	2	9
12.2.5.	Okmányok hiánya miatt nem tudott belépni a fogadó vagy tranzitországba.	1	2	9
12.2.6.	A fogadó országban megtagadták a menedékes státuszhoz vagy más jogálláshoz való hozzáférést.	1	2	9
12.2.7.	A családtagok nemzetiségével, etnikai hovatartozásával kapcsolatos nehézségek miatt	1	2	9
12.2.8.	Egyéb	1	2	9

13.1. TÖRTÉNT-E VALAMILYEN VÁLTOZÁS SZŰK CSALÁDJA ÖSSZETÉTELÉBEN, CSALÁDI ÁLLAPOTÁBAN AZÓTA, HOGY ELHAGYTA UKRAJNÁT?

		Igen	Nem	NT/NV
13.1.1.	Gyerek születése	1	2	9
13.1.2.	Házasság	1	2	9
13.1.3.	Válás	1	2	9
13.1.4.	Haláleset	1	2	9

13.1.5.	Egyéb	1	2	9

13.2. *HA TÖRTÉNT VÁLTOZÁS A SZŰK CSALÁDBAN*, AZOK MAGYARORSZÁGI HIVATALOS BEJELENTÉSE, BEJEGYZÉSE, ÜGYINTÉZÉSE SORÁN (PL. SZÜLETÉSI, HALOTTI ANYAGKÖNYVI KIVONAT, HÁZASSÁGKÖTÉS) SZEMBESÜLT-E NEHÉZSÉGEKKEL?

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (nem történt változás)

1. Igen, nagymértékben 2. Igen, kisebb mértékben 3. Nem

9. Nem tudja/nem válaszol

13.2.1. HA IGEN, AKKOR MI VOLT EZ? _____

(Lehetőleg röviden, egy-két szóban.)

14. VAN-E ÖNNEK OLYAN SÚLYOS, TARTÓS BETEGSÉGE, AMELY LEGALÁBB 3 HÓNAPOS ORVOSI KEZELÉST IGÉNYEL?

1. Nincs 2. Van 9. Nem tudja/nem válaszol

Súlyos betegségnek minősül az olyan állapot, amely hosszabb ideig tartó folyamatos kezelést (gyógyszeres kezelést és/vagy orvosi utánkövetést és/vagy kórházi kezelést) igényel, és amely befolyásolja azegyén mindennapi életét. (ENSZ kérdőív szerint)

15. VANNAK-E ÖNNEK A KÖVETKEZŐKKEL KAPCSOLATOS NEHÉZSÉGEI?

		Nincs	Nem jelentős	Közepes mértékű	Súlyos	NT/NV
		nehézség				
15.1.	Járás	0	1	2	3	9
15.2.	Látás	0	1	2	3	9
15.3.	Hallás	0	1	2	3	9
15.4	Emlékezet, koncentráció	0	1	2	3	9
15.5.	Beszéd, kommunikáció	0	1	2	3	9
15.6.	Önellátás (pl. öltözködés, tisztálkodás	0	1	2	3	9

16. *HA VAN* VALAMILYEN NEHÉZSÉGE, EGÉSZSÉGÜGYI PROBLÉMÁJA, ARRÓL VAN-E AZ UKRÁN VAGY A MAGYAR HATÁSOGOK ÁLTAL KIÁLLÍTOTT IGAZOLÁSA?

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (nincs egészségügyi problémája)

1. Igen, és nála is van 2. Igen, de nincs nála 3. Nem

9. Nem tudja/nem válaszol

16.1. JELENLEG VÁRANDÓS-E?

1. Igen 2. Nem 9. Nem tudja/nem válaszol

17. RENDELKEZIK-E ÉRVÉNYES SZEMÉLYAZONOSÍTÓ OKMÁNNYAL?

1. Igen 2. Nem 9. Nem tudja/nem válaszol

17.1. HA IGEN, MILYEN OKMÁNYOKKAL?

		Igen	Nem	NT/NV
18.1.	Személyazonosító okmányok	1	2	9
18.2.	Nemzetközi biometrikus útlevél	1	2	9
18.3.	Nemzetközi nem biometrikus útlevél	1	2	9
18.4.	A hontalanság elismerése iránti kérelemről szóló igazolás	1	2	9
18.5.	Tartózkodási engedély hontalan személyek számára	1	2	9
18.6.	Menekültügyi igazolás – az ukrán hatóságok által kiállított	1	2	9
18.7	Menekültügyi igazolás – a magyar hatóságok által kiállított	1	2	9

18.1. *HA NEM* RENDELKEZIK ÉRVÉNYES OKMÁNYOKKAL, AZ HOGYAN ÉRINTI, MIBEN AKADÁLYOZZA ÖNT?

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (rendelkezik okmányokkal)

		Érinti, akadályozza	Nem érinti, nem akadályozza	NT/NV
18.1.1.	Munkavállalásban	1	2	9
18.1.2.	Mozgásban, utazásban	1	2	9
18.1.3.	Egészségügyi szolgáltatások igénybevételében	1	2	9
18.1.4.	Szociális szolgáltatások igénybevételében	1	2	9
18.1.5.	Oktatáshoz való hozzáférésben	1	2	9
18.1.6.	Egyéb szolgáltatások igénybevételében	1	2	9
18.1.7.	Őrizetbevétel és személyazonossági ellenőrzés az okmányok hiánya miatt	1	2	9
18.1.8.	Nem jut menedékes státuszhoz, nem tudja legalizálni magyarországi tartózkodását	1	2	9
18.1.9.	Egyéb	1	2	9

18.2. *HA NEM* RENDELKEZIK ÉRVÉNYES OKMÁNYOKKAL, TUDJA-E AZOKAT PÓTOLNI, MEG TUDJA-E SZEREZNI MAGYARORSZÁGON?

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (rendelkezik okmányokkal)

1. Igen, egyszerűen, könnyen 2. Igen, de csak nehezen 3. Nem

9. Nem tudja/nem válaszol

18.3. *HA NEM* TUDJA PÓTOLNI, BESZEREZNI AZ OKMÁNYOKAT MAGYARORSZÁGON, ANNAK MI AZ OKA?

0. *Nem vonatkozik rá a kérdés (rendelkezik okmányokkal, illetve tudja azokat pótolni)*

		Jellemző a probléma	Nem jellemző a probléma	NT/NV
18.3.1.	Nem rendelkezem igazoló okmányokkal (személyi, útlevél, jogosítvány)	1	2	9
18.3.2.	Nem ismerem az eljárást	1	2	9
18.3.3.	Nincs rá pénzem	1	2	9
18.3.4.	Hosszú, bonyolult az eljárás	1	2	9
18.3.5.	Az okmányt nem Magyarországon állítják ki	1	2	9
18.3.6.	Nincs bejelentett lakcím, lakcímkártya	1	2	9
18.3.7.	Egyéb	1	2	9

19. MILYEN JOGÁLLÁSA VAN ÖNNEK **JELENLEG MAGYARORSZÁGON**? (egy válasz lehetséges)

1. Már megkapta a menedékes státuszt
2. Menedékes státuszt kért, várja a döntést
3. Már megkapta a menekült státuszt
4. Menekült státuszt kért, várja a döntést
5. Ideiglenes/rövidtávú tartózkodási engedély vagy vízum (12 hónapnál rövidebb, nem kapcsolódik a menedékes státuszhoz)
6. Állandó/hosszútávú tartózkodási engedély vagy vízum (12 hónap vagy annál hosszabbidő, nem kapcsolódik a menedékes státuszhoz)
7. Vízummentes rendszer
8. Munkavállalási engedéllyel rendelkezik
9. Tanulmányi engedéllyel rendelkezik
10. Látogatói vízummal rendelkezik
11. Ukrán – magyar kettős állampolgár
12. Nincs jogi státusza
13. Egyéb

99. Nem tudja/nem válaszol

20. ***HA MENEDÉKES STÁTUSZA VAN***

20.1. MIKOR KÉRTE AZT? 0. *Nem vonatkozik rá a kérdés* _ _ _ _ (év) _ _ (hónap) 9. NT/NV

20.2. MIKOR KAPTA MEG AZT? 0. *Nem vonatkozik rá a kérdés* _ _ _ _ (év) _ _ (hónap) 9. NT/NV

20.3. MILYEN NEHÉZSÉGEKET TAPASZTALT A KÉRELMEZÉS, MEGHOSSZABÍTÁS ÜGYINTÉZÉSE SORÁN?

0. *Nem vonatkozik rá a kérdés (nincs menedékes státusza)*

		Igen	Nem	NT/NV
20.3.1	Hosszú várakozási idő a döntésig	1	2	9
20.3.2.	Információhiány	1	2	9
20.3.3.	Nyelvi akadályok, tolmácsolás hiánya	1	2	9
20.3.4.	Regisztrációhoz szükséges okmányok hiánya, azok beszerzése	1	2	9
20.3.5.	Megtagadták a nyilvántartásba vételi eljáráshoz való hozzáférését	1	2	9
20.3.6.	A regisztrációs pontok elérésének nehézségei (pl. közlekedési nehézségek a távolság és/vagy költségek miatt; akadálymentes elérés lehetőségének hiánya)	1	2	9
20.3.7.	Nehézségek az eljáráshoz való hozzáférésben, mert egyik másik országban ideiglenes védelemért folyamodott	1	2	9
20.3.8.	Egyéb	1	2	9

20.4. VOLTAK-E NEHÉZSÉGEI, PROBLÉMÁI A MENEDÉKES IGAZOLVÁNY LEJÁRATI DÁTUMA MIATT?

0. *Nem vonatkozik rá a kérdés (nincs menedékes státusza)*

	Nehézség…	Igen	Nem	NT/NV
20.4.1.	a menedékes státusz érvényességéről szóló papíralapú igazolás beszerzése során	1	2	9
20.4.2.	civil okmányok intézése során	1	2	9
20.4.3.	külföldre utazás során	1	2	9
20.4.4.	az Ukrajnába kiutazás és/vagy Magyarországra visszatérés során	1	2	9
20.4.5.	egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés során	1	2	9
20.4.6.	lakhatás biztosítása, kapcsolódó szolgáltatások terén	1	2	9
20.4.7.	foglalkoztatás, munkavállalás terén	1	2	9
20.4.8.	oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés során	1	2	9
20.4.9.	szociális szolgáltatások és támogatások, juttatások elérése terén	1	2	9
20.4.10.	egyéb területeken	1	2	9

21. ***HA NINCS MENEDÉKES STÁTUSZA VAGY MENEDÉKJOGA***, MIÉRT NINCS, ILLETVE MIÉRT NEM KÉRTE? (egy válasz lehetséges)

0. *Nem vonatkozik rá a kérdés (van menedékes státusza)*

1. Kérte, de nem kapta meg.

2. Különböző típusú tartózkodási engedélyt kért, kapott.

3. Ideiglenes védelemben (menedékesstátusz) részesült, és más jogállásba került.

4. Vissza akar menni Ukrajnába.

5. Más országba akar továbbmenni Magyarországról.
6. Nem tudja, hogy kell kérelmezni, nem rendelkezik elegendő információval a státuszról.
7. Nem felel meg a jogosultsági feltételeknek.
8. Nincs szüksége védelemre és a kapcsolódó juttatásokra,
9. Még nem döntötte el, hogy kéri-e.
10. Egyéb. 99. Nem tudja/nem válaszol

22. MAGYARORSZÁGRA ÉRKEZÉSE ÓTA IGÉNYELTE-E ÉS MEGKAPTA-E A KÖVETKEZŐ ELLÁTÁSOKAT, TÁMOGATÁSOKAT?

		Igényelte, megkapta	Igényelte, de nem kapta meg	Nem igényelte	NT/NV
22.1.	Készpénz támogatás élelmiszerre, közlekedésre, rezsiköltségekre, egyéb alapvető szükségletekre	1	2	3	9
22.2.	Készpénzes szállásköltség-támogatás	1	2	3	9
22.3	Szociális segély, támogatás (létfenntartási támogatás)	1	2	3	9
22.4.	Szálláshely biztosítása tömegszálláshelyen, tranzitközponton vagy lakhatási támogatás	1	2	3	9
22.5.	Szociális gondozási szolgáltatások (otthoni vagy kollektív)	1		3	9
22.6.	Egészségbiztosítási támogatás	1	2	3	9
22.7.	Foglalkoztatási szolgáltatások, képzés, nyelvtanulás, munkaközvetítés	1	2	3	9
22.8.	Vállalkozói támogatás	1	2	3	9
22.9.	Gyermekgondozási támogatás	1	2	3	9
22.10.	Egyéb	1	2	3	9

23. *HA IGÉNYELT ÉS/VAGY KAPOTT ELLÁTÁST, TÁMOGATÁST*, TAPASZTALT-E VALAMILYEN NEHÉZSÉGET, AZ AZOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS SORÁN?

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (nem igényelt semmilyen támogatást, ellátást)

		Igen, jellemző	Nem jellemző	NT/NV
23.1.	Információhiány a lehetőségről, a jogosultsági feltételekről, az igénylés módjáról	1	2	9
23.2.	Nem kérelmezhette a hivatalos iratok hiánya miatt	1	2	9
23.3.	Nem kérelmezhette bejelentett lakcím hiánya miatt	1	2	9
23.4.	Nyelvi akadályok, tolmácsolás hiánya	1	2	9
23.5.	Hosszú várakozási idő	1	2	9
23.6.	Adminisztratív, ügyintézési nehézségek	1	2	9
23.7.	Az ügyintézők, szolgáltatók elérésének nehézsége, hiánya	1	2	9

23.8.	Kérelmét beadta, de elutasították	1	2	9
23.9.	Egyéb	1	2	9

24. MI JELENLEG AZ ÖN GAZDASÁGI AKTIVITÁSA, FŐ TEVÉKENYSÉGE MAGYARORSZÁGON? MIT CSINÁL JELENLEG? (egy válasz lehetséges)

2. Alkalmazott, bejelentve 2. Alkalmazott, nem bejelentve 3. Vállalkozó

5. Alkalmi munka 5.Munkanélküli – segélyezett 6. Munkanélküli – ellátás nélkül

8. Nyugdíjas 8. Rokkantnyugdíjas 9. Fogyatékkal élő, tartós beteg

10. Gyerek otthoni gondozása – ellátással 11. Gyerek otthoni gondozása – ellátás nélkül

12. Tanuló 13. Egyéb 99. Nem tudja/nem válaszol

25. *HA KERESETT VAGY ÉPPEN KERES MUNKÁT*, VANNAK-E AKADÁLYAI A MAGYARORSZÁGI MUNKAVÁLLALÁSÁNAK, ÉS HA IGEN, MELYEK EZEK?

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (nem keresett, nem keres állást, munkát)

		Igen	Nem	NT/NV
25.1.	Munkavállalási engedély hiánya	1	2	9
25.2.	Személyazonosító okmányok hiánya	1	2	9
25.3.	Egyéb iratok hiánya	1	2	9
25.4.	Megfelelő munkalehetőségek hiánya	1	2	9
25.5.	Megfelelő képzettség, végzettség hiánya	1	2	9
25.6.	A meglévő képzettség, végzettség el nem ismerése	1	2	9
25.7.	Nyelvismeret hiánya	1	2	9
25.8.	Bölcsődéhez, óvodához való hozzáférés hiánya	1	2	9
25.9.	Munkavállalással, lehetőségekkel kapcsolatos információk hiánya	1	2	9
25.10.	Bejelentett, bejegyzet lakcím hiánya	1	2	9
25.11.	Juttatások, támogatások elvesztése munkavállalás esetén	1	2	9
25.12.	Diszkrimináció ukrán származás miatt	1	2	9
25.13.	Diszkrimináció roma származás miatt	1	2	9
25.14.	Egyéb	1	2	9

26. ***HA KORÁBBAN DOLGOZOTT, VAGY JELENLEG DOLGOZIK MAGYARORSZÁGON***,

26.1. VOLT-E, ILLETVE VAN-E MUNKASZERZŐDÉSE A MUNKÁLTATÓVAL?

0. *Nem vonatkozik rá a kérdés (nem dolgozott, nem dolgozik)*

1. Igen 2. Nem 9. Nem tudja/nem válaszol

26.2. HOZZÁFÉRT, ILLETVE HOZZÁFÉR-E A MUNKAVISZONYBÓL SZÁRMAZÓ JÖVEDELMÉHEZ?

0. *Nem vonatkozik rá a kérdés (nem dolgozott, nem dolgozik)*

1. Igen, teljes mértékben 2. Igen, de a kifizetések rendszertelenek

3. Igen, de csak egy részéhez 4. Nem 9. Nem tudja/nem válaszol

27. ***HA JELENLEG DOLGOZIK, VAGY KORÁBBAN DOLGOZOTT MAGYARORSZÁGON***, HOGY ÉRZI, JELLEMZŐK A KÖVETKEZŐ PROBLÉMÁK A MUNKAHELYÉN, A MUNKÁJÁVAL KAPCSOLATBAN?

0. *Nem vonatkozik rá a kérdés (nem dolgozott, nem dolgozik)*

		Jellemző	Nem jellemző	NT/NV
27.1.	Fizetett kötelező túlórák vannak	1	2	9
27.2.	Nem fizetett kötelező túlórák vannak	1	2	9
27.3.	Nem engedélyezik munka közben a szüneteket, a pihenőidőt	1	2	9
27.4.	Túl hosszú munkaidő	1	2	9
27.5.	Nem lehet szabadnapot kivenni	1	2	9
27.6.	A munkáltatója elvette és magánál tartja az Ön hivatalos iratait	1	2	9
27.8.	Nem megfelelő munkakörülmények	1	2	9
27.9.	Diszkrimináció a munkahelyen	1	2	9
27.10.	Egyéb	1	2	9

29. MELYEK A LEGFONTOSABB, LEGSŰRGETŐBB SZÜKÉGLETEI JELENLEG? KÉRJÜK, MONDJA MEG, HOGY A FELSOROLTAK KÖZÜL MELYEK MILYEN MÉRTÉKEBN FONTOSAK, SÜRGETŐK AZ ÖN SZÁMÁRA? (3 – NAGYON FONTOS, 1 – EGYÁLTALÁN NEM FONTOS)

		Egyáltalán nem fontos	Közepesen fontos	Nagyon fontos	NT/NV
29.1.	Szállás	1	2	3	9
29.2.	Gyermekfelügyelet, bölcsőde, óvoda	1	2	3	9
29.3.	Oktatás, iskola a gyerekek számára	1	2	3	9
29.4.	Oktatás, képzés számomra	1	2	3	9
29.5.	Munkahely	1	2	3	9
29.6.	Jövedelem, anyagi források	1	2	3	9
29.7.	Családtagok felkutatása	1	2	3	9
29.8.	Családtagok evakuálása Ukrajnából	1	2	3	9
29.9.	Családtagokkal való egyesülése Ukrajnán kívül	1	2	3	9
29.10.	Élelmiszer	1	2	3	9
29.11.	Információ a lehetőségekről, szolgáltatásokról	1	2	3	9
29.12.	Jogi tanácsadás	1	2	3	9
29.13.	Nyelvi akadályok leküzdése	1	2	3	9
29.14.	Közlekedés, szállítás	1	2	3	9

29.15.	Orvosi kezelés, gyógyászati eszközök	1	2	3	9
29.16.	Mentális, lelki támogatás, segítség	1	2	3	9
29.17.	Egyéb	1	2	3	9

30. HOGY ÉRZI, VANNAK OLYAN TERÜLETEK, AMELYEKRŐL SZÜKSÉGE LENNE TÖBB ISMERETRE, INFORMÁCIÓRA?

		Igen	Nem	NT/NV
30.1.	Jogi státuszom Magyarországon	1	2	9
30.2.	Információk a menedékjog kéréséről	1	2	9
30.3.	Információk a menedékes státusz kéréséről	1	2	9
30.4.	Okmányok és kapcsolódó jogok megszerzésének módja	1	2	9
30.5.	Kapcsolatfelvétel a nem Magyarországon lévő családtagokkal, rokonokkal	1	2	9
30.6.	Orvosi ellátás lehetőségeiről	1	2	9
30.7.	Gyerekek intézményi ellátása (bölcsőde, óvoda)	1	2	9
30.8.	Oktatás, iskola a gyerekek számára	1	2	9
30.9.	Oktatás, képzés számomra	1	2	9
30.10.	Pszichológiai, mentális tanácsadás, támogatás igénybevétele	1	2	9
30.11.	Szociális szolgáltatások, ellátások igénybevétele	1	2	9
30.12.	Munkakeresés, álláslehetőségek	1	2	9
30.13.	Diszkrimináció elleni védelem, jogorvoslat lehetőségei	1	2	9
30.14.	Segítő, támogató civil szervezetek elérhetősége, szolgáltatásaik igénybevétele	1	2	9
30.15.	**Egyéb, éspedig:**	1	2	9

31. TAPASZTALTA-E ÖN A KÖVETKEZŐKET, RÉSZE VOLT-E A KÖVETKEZŐKBEN MAGYARORSZÁGON AZÓTA, AMIÓTA ITT TARTÓZKODIK?

		Igen	Nem	NT/NV
31.1	Testi sértés, fizikai erőszak	1	2	9
31.2.	Szóbeli bántalmazás	1	2	9
31.3.	Tulajdona elvétele, megsemmisítése	1	2	9
31.4.	Letartóztatás vagy őrizetbevétel	1	2	9
31.5.	Nemi erőszak	1	2	9
31.6.	Rablás	1	2	9
31.7.	Emberkereskedelem	1	2	9
31.8.	Kizsákmányolása a munkahelyen	1	2	9
31.9.	Diszkrimináció a munkakeresés során, a munkahelyen	1	2	9
31.10.	Diszkrimináció az egészségügyben	1	2	9
31.11.	Diszkrimináció az ügyintézés során	1	2	9
31.12.	Diszkrimináció a hétköznapokban (boltban, buszon, utcán stb.)	1	2	9
31.13.	Diszkrimináció oktatás, képzés során	1	2	9
31.14.	Egyéb	1	2	9

32. *HA TAPASZTALT*, AKKOR KIK KÖVETTEK EL ILYEN TÍPUSÚ INCIDENSEKET ÖN ELLEN?

0. Nem vonatkozik rá (nem tapasztalta a fentiek egyikét sem).

		Igen	Nem	NT/NV
32.1	A fogadó ország, közösség tagjai	1	2	9
32.2.	Ismeretlen személyek	1	2	9
32.3.	Határőrök	1	2	9
32.4.	Rendőrök	1	2	9
32.5.	Civil szervezetek munkatársai	1	2	9
32.6.	Saját honfitársak	1	2	9
32.7.	Egészségügyi dolgozók	1	2	9
32.8.	Szociális dolgozók	1	2	9
32.9.	Egyéb hivatalos személyek	1	2	9
32.10.	Egyéb nem hivatalos személyek	1	2	9
32.11.	Egyéb	1	2	9

KÖSZÖNJÜK, HOGY VÁLASZAIVAL SEGÍTETTE MUNKÁNKAT!

A kérdezőbiztos megjegyzései:

2. Háztartás kérdőív

A HÁZTARTÁSRA ÉS HÁZTARTÁSTAGOKRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK

CSAK AZ EGYIK FELNŐTT HÁZTARTÁSTAGTÓL KELL KÉRDEZNI.

HA A KÉRDEZETT EGYEDÜL ÉL, AKKOR EGYSZEMÉLYES A HÁZTARTÁS, ÉS EBBEN AZ ESETBEN IS KI KELL TÖLTENI A HÁZTARTÁSRA VONATKOZÓ KÉRDŐÍVET.

HÁZTARTÁS KÓDJA: _ _ _ (3 jegyű szám) _ _ (2 jegyű szám)

Háztartás kódja = annak a személynek a kódja, akitől a háztartás kérdőívet kérdezzük. (lásd a leírásban)

KÉSZÜLT-E A HÁZTARTÁS MÁS FELNŐTT TAGJÁVAL SZEMÉLYI KÉRDŐÍV?

1. Igen, a személyi kérdőív kódja: _ _ _ _ _

   a személyi kérdőív kódja: _ _ _ _ _

   a személyi kérdőív kódja: _ _ _ _ _

2. Nem.

1. **JELENLEG, ITT MAGYARORSZÁGON** ÖNNEL EGYÜTT HÁNYAK ÉLNEK EGY HÁZTARTÁSBAN? (AZOK SZÁMÍTANAK HÁZTARTÁSTAGNAK, AKIKKEL EGYÜTT ÉLNEK ÉS MEGOSZTJÁK A KÖLTSÉGEKET. LEHET EGYSZEMÉLYES HÁZTARTÁS IS, HA EGYEDÜL ÉL ITT.)

Háztartástagok száma: _ _ fő 99. Nem tudja/nem válaszol

Ebből mennyi a 18 éven aluli: _ _ fő 99. Nem tudja/nem válaszol

2. KÉREM, SOROLJA FEL, JELENLEG KIKKEL ÉL EGY HÁZTARTÁSBAN, ÉS MONDJA MEG RÓLUK A KÖVETKEZŐ INFORMÁCIÓKAT:

	Háztartástag							
ssz.	családi állása a kérdezetthez viszonyítva (KÓD)	neme (KÓD)	születési éve (évszám)	legmagasabb iskolai végzettsége (KÓD)	gazdasági aktivitása (KÓD)	fogyatékkal élő, tartós beteg (1 – igen, 2-nem, 9 – NT/NV)	rendelkezik érvényes személyazonosító okmánnyal (1 – igen, 2-nem, 9 – NT/NV)	jogi státusza (KÓD)
1.	kérdezett							
2.								

3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								

A TÁBLÁZAT MEGFELELŐ OSZLOPAIBAN A KÖVETKEZŐ KÓDOK SZERINT KELLENE RÖGZÍTENI AZ INFORMÁCIÓT:

családi állás kódok:
1. a kérdezett házastársa, élettársa
2. a kérdezett gyereke, nevelt gyereke
3. a kérdezett testvére
4. a kérdezett szülője, apósa, anyósa
5. a kérdezett unokája
6. a kérdezett egyéb rokona
8. egyéb személy, nem rokon
9. nem tudja/nem válaszol

nem kódok:
1. férfi
2. nő
3. nem-bináris
4. egyéb
9. nem tudja/nem válaszol

iskolai végzettség kódok:
1. Nincs alapfokú végzettsége
2. Alapfok (általános iskola)
3. Középfok – érettségi
4. Középfok – szakma
5. Egyetemi/főiskolai diploma
6. Doktori (Phd)
9. nem tudja/nem válaszol

gazdasági aktivitás kódok:
1. Alkalmazott, bejelentett
2. Alkalmazott, nincs bejelentve
3. Vállalkozó
4. Alkalmi munka
5. Munkanélküli – segélyezett
6. Munkanélküli – ellátás nélkül
7. Nyugdíjas
8. Rokkantnyugdíjas
9. Fogyatékkal élő, tartós beteg
10. Gyerek otthoni gondozása – ellátással
11. Gyerek otthoni gondozása – ellátás nélkül
12. Tanuló
13. Még nem iskoláskorú
14. Egyéb
99. Nem tudja/nem válaszol

jogi státusz kódok:
1. Már megkapta a menedékes státuszt
2. Menedékes státuszt kért, várja a döntést
3. Már megkapta a menekült státuszt

4. Menekült státuszt kért, várja a döntést
5. Ideiglenes/rövidtávú tartózkodási engedély vagy vízum (12 hónapnál rövidebb, nem kapcsolódik a menedékes státuszhoz)
6. Állandó/hosszútávú tartózkodási engedély vagy vízum (12 hónap vagy annál hosszabbidő, nem kapcsolódik a menedékes státuszhoz)
7. Vízummentes rendszer
8. Munkavállalási engedéllyel rendelkezik
9. Tanulmányi engedéllyel rendelkezik
10. Látogatói vízummal rendelkezik
11. Ukrán – magyar kettős állampolgár
12. Nincs jogi státusza
13. Egyéb
99. Nem tudja/nem válaszol

3. JELENLEG MILYEN SZÁLLÁSHELYEN ÉLNEK MAGYARORSZÁGON? (egy válasz lehetséges)

1. Kollektív szállás, tömegszállás
2. Rokonoknál, barátoknál (szívességi lakáshasználat)
3. Helyi, nem rokon családnál elszállásolva
4. Lakás/ház bérlés más menekültekkel együtt
5. Lakás/ház bérlés önállóan
6. Hotel/hostel – kormány/önkormányzat által biztosítva
7. Hotel/hostel – saját fizetéssel
8. Munkásszállás (munkáltató által biztosítva)
9. Nincs szállás, lakhatás
10. Egyéb
99. Nem tudja/nem válaszol

4. MEDDIG TUDNAK MARADNI JELENLEGI SZÁLLÁSHELYÜKÖN? (egy válasz lehetséges)

1. Kevesebb mint egy hónap
2. Egy-három hónap
3. Három-hat hónap
4. Hat-tizenkét hónap
5. Több mint tizenkét hónap
6. Bármeddig
99. Nem tudja/nem válaszol

4.1. MIKOR ÉRKEZTEK JELENLEGI SZÁLLÁSHELYÜKRE? _ _ _ _ (év) _ _ (hónap)
99. Nem tudja/nem válaszol

5. HA NEM TUDNAK MARADNI JELENLEGI SZÁLLÁSHELYÜKÖN, ANNAK MI AZ OKA? (egy válasz lehetséges)

1. Megkérték, hogy távozzon
2. Nem tudja fizetni az albérletet
3. Véget ér az szállást fizető/biztostó program, illetve jogosultság
4. Bezár a szálláshely
5. Nincs munka a településen
6. Másik szálláshelyre költözik
7. Nem érzik magukat biztonságban
8. Nincs elég hely, túl zsúfolt a szállás
9. Egyéb okok miatt
99. Nem tudja/nem válaszol

6. KÉREM, BECSÜLJE MEG MÚLT HÓNAPBAN MENNYI VOLT A HÁZTARTÁS ÖSSZES NETTÓ (KÉZHEZ KAPOTT) JÖVEDELME?

Háztartás nettó jövedelme: _ _ _ _ _ _ _ _ _ (számmal kiírva) Ft 999. Nem tudja/nem válaszol

7. MILYEN BEVÉTELI FORRÁSOKBÓL ÁLLT ÖSSZE EZ A JÖVEDELEM (A MÚLT HÓNAPBAN)?

		Ft (ha nincs ilyen jövedelem, akkor 0-át kell beírni)	NT/NV
7.1.	Alkalmazotti állásból származó jövedelem		9
7.2.	Vállalkozásból származó jövedelem		9
7.3.	Alkalmi munkából származó jövedelem		9
7.4.	Nyugdíj – magyar államtól		9
7.5.	Nyugdíj – ukrán államtól		
7.6.	Rokkantnyugdíj – magyar államtól		9
7.7.	Rokkantnyugdíj – ukrán államtól		
7.8.	Az ukrán államtó kapott szociális támogatás		9
7.9.	A magyar államtól/önkormányzattól kapott szociális támogatás		9
7.10.	Gyerekek után járó állami támogatás – magyar államtól		9
	Gyerekek után járó állami támogatás – ukrán államtól		
7.11.	Családtagoktól, rokonoktól kapott támogatás		9
7.12	Civil szervezettől kapott támogatás		9
7.13.	Egyháztól, karitatív szervezettől kapott támogatás		
7.14.	Egyéb jövedelemforrások		9

8. VAN-E SAJÁT MEGTAKARÍTÁSUK, FÉLRETETT PÉNZÜK?

1. Igen, 100 ezer Ft alatti összeg 2. Igen, 100 – 500 ezer Ft közötti összeg

3. Igen, 500 ezer Ft feletti összeg 4. Nincs megtakarításuk 9. Nem tudja/nincs válasz

9. ÖNNEK ÉS/VAGY A HÁZTARTÁSBAN ÉLŐKNEK MILYEN KONKRÉT SEGÍTSÉGRE LENNE SZÜKSÉGE?

		igen	nem	NT/NV
8.1.	Szükséges gyógyszerek beszerzése	1	2	9
8.2.	Szemészet	1	2	9
8.3.	Nőgyógyászat	1	2	9
8.4.	Egyéb szakrendelés			
8.5.	Háziorvos	1	2	9
8.6.	Házi gyerekorvos	1	2	9
8.7.	Védőnő	1	2	9
8.8.	Fogorvos	1	2	9
8.9.	Hivatalos iratok igénylése, intézése	1	2	9
8.10.	Banki ügyintézés	1	2	9
8.11.	Speciális étkezés biztosítása	1	2	9
8.12.	Mentálhigiénés, lelki segítségnyújtás	1	2	9
8.13.	Sportolási lehetőség biztosítása	1	2	9
8.14.	Könyvtár	1	2	9
8.15.	Fodrász	1	2	9

8.16.	Posta	1	2	9
8.17.	Szabadidős, kulturális, közösségi programok	1	2	9
8.18.	Munkakeresés	1	2	9
8.19.	Bölcsőde, óvodakeresése, biztosítása a gyerekek számára	1	2	9
8.20.	Iskola keresése, biztosítása a gyerekek számára	1	2	9
8.21.	Segítség a gyerekek tanulásában, korrepetálás			
8.22.	Nyelvtanulás, nyelvtanfolyam (magyar) biztosítása	1	2	9
8.23.	Diszkrimináció ellene védelem, jogi segítségnyújtás	1	2	9
8.24.	Egyéb, **éspedig:**	1	2	9

9. HOL KÉPZELI EL AZ ÖN ÉS CSALÁDJA JÖVŐJÉT?

1. Ukrajnában 2. Magyarországon 3. Más országban 9. Nem tudja/nem válaszol

10. *HA MAGYARORSZÁGON TERVEZI CSALÁDJA JÖVŐJÉT,* HOL TERVEZI KÉSŐBBI LAKHATÁSÁT? (egy válasz lehetséges)

0. Nem vonatkozik rá (nem Magyarországon tervezi a jövőjét)

1. Kollektív szállás, tömegszállás
2. Rokonoknál, barátoknál (szívességi lakáshasználat)
4. Lakás/ház bérlés mássokkal együtt
5. Lakás/ház bérlés önállóan
6. Saját ingatlan vásárlása
7. Egyéb
9. Nem tudja/nem válaszol

KÖSZÖNJÜK, HOGY VÁLASZAIVAL SEGÍTETTE MUNKÁNKAT!

A kérdezőbiztos megjegyzései:

3. Gyerek kérdőív

A 0-17 ÉVES (18 ÉVEN ALULI) GYEREKEKRE VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK

A GYEREKEKRE VONATKOZÓ INFORMÁCIÓKAT AZ EGYIK SZÜLŐTŐL (FELNŐTT HÁZTARTÁSTAGTÓL) KELL LEKÉRDEZNI. MINDEN OLYAN 0-17 ÉVES GYEREKRŐL KÉSZÜL KÉRDŐÍV, AKI JELENLEG A HÁZTARTÁSBAN ÉL.

GYEREK KÓD:

_ _ _ _ _ _ _ _

(háztartás 5 jegyű kódja) (gyerek sorszáma a ht. kérdőívben)

Gyerek sorszáma = Háztartáskérdőív, 2. kérdés, 1. oszlopban szereplő sorszám.

(Lásd a leírásban.)

1. A GYEREK ÉLETKORA (BETÖLTÖTT ÉLETÉV): _ _ (év)

2. JELENLEG MILYEN INTÉZMÉNYBE JÁR A GYEREK? (egy válasz lehetséges)

1. bölcsőde 2. Biztos Kezdet Gyerekház 3. Óvoda 4. Általános iskola – alsó (1-4. évfolyam) 5. Általános iskola – felső (5-8. osztály) 6. Középiskola – gimnázium 7. Középiskola – szakközép, szakmunkás 8. Nem jár semmilyen intézménybe 9. Nem tudja/nem válaszol

3. ***HA JÁR A GYEREK VALAMILYEN INTÉZMÉNYBE****, A KÉRDEZETT (A SZÜLŐ/FELNŐTT CSALÁDTAG)* MENNYIRE ELÉGEDETT AZZAL AZ INTÉZMÉNNYEL (SZEMÉLYEZETTEL, ÓVODAPEDAGÓGUSOKKAL, PEDAGÓGUSOKKAL, LÉGKÖRREL STB.)?

0. *Nem vonatkozik rá a kérdés (nem jár intézménybe)*

1. teljes mértékben elégedetlen 2. inkább elégedetlen 3. közepes

4. inkább elégedett 5. teljes mértékben elégedett 9. Nem tudja/nem válaszol

4. **<u>CSAK A HAT ÉVEN ALULI GYEREK ESETÉBEN</u>: *HA A GYEREK NEM JÁR BÖLCSŐDE*** *(BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZBA)* ***VAGY ÓVODÁBA****, ANNAK MI AZ OKA?*

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (nem hat éven aluli, vagy jár bölcsőde, Biztos kezdet Gyerekházba, óvodába)

		igen	nem	NT/NV
4.1.	Nem szeretné, hogy járjon, otthon van vele	1	2	9
4.2.	Nem érhető el a településen	1	2	9

4.3.	Nincsenek információi a lehetőségekről, és nem kap ebben segítséget	1	2	9
4.4.	Nincsenek szabad helyek	1	2	9
4.5.	Kérte, de az intézmény nem vette fel a gyereket	1	2	9
4.6.	Hiányoznak a szükséges dokumentumok	1	2	9
4.7.	Hiányoznak a szükséges védőoltások	1	2	9
4.8.	Nyelvi akadályok	1	2	9
4.9.	Nem terveznek Magyarországon maradni	1	2	9
4.10.	Nincs bejegyzett lakcímük	1	2	9
4.11.	Megkülönböztetés, zaklatás, megfélemlítés miatt	1	2	9
4.12.	**Egyéb, éspedig:**	1	2	9

5. **CSAK A HAT ÉVEN FELÜLI GYEREK ESETÉBEN:** ***HA A GYEREK NEM JÁR ISKOLÁBA****, ANNAK MI AZ OKA?*

0. Nem vonatkozik rá a kérdés (hat éven aluli, vagy jár iskolába)

		igen	nem	NT/NV
4.1.	A távolság, a közlekedési nehézségek miatt	1	2	9
4.2.	Az online/távoktatást részesíti előnyben az ukrán tanterv szerint	1	2	9
4.3.	Nincsenek információi a beiratkozásról, és nem kap ebben segítséget	1	2	9
4.4.	Nincsenek szabad helyek	1	2	9
4.5.	Kérte, de az intézmény nem vette fel a gyereket	1	2	9
4.6.	Hiányoznak a szükséges dokumentumok	1	2	9
4.7.	Hiányoznak a szükséges védőoltások	1	2	9
4.8.	Nyelvi akadályok	1	2	9
4.9.	Nem terveznek Magyarországon maradni	1	2	9
4.10.	Nincs bejegyzett lakcímük	1	2	9
4.11.	Megkülönböztetés, zaklatás, megfélemlítés miatt	1	2	9
4.12.	Iskolai taneszközök, felszerelések hiánya miatt	1	2	9
4.13.	Egyéb, éspedig:	1	2	9

6. ISMÉT **MINDEN GYEREK ESETÉBEN:** BIZTOSÍTOTTAK-E AZ ALÁBBIAK A GYEREK SZÁMÁRA JELENLEGI LAKÓHELYÜKÖN (ÉLTEKORÁNAK MEGFELELŐEN)?

		Nincs rá szükség (a gyerek életkora vagy egyéb ok miatt)	Igen,			Nem biztosított	NT/NV
			a szülő, a család	a fenntartó, a szállást biztosító	egyéb szervezet		
			biztosítja (elsősorban)				
6.1.	megfelelő hely, helyiség tanulásra	0	1	2	3	4	9
6.2.	íróasztal	0	1	2	3	4	9

6.3.	minden szükséges iskolai/óvodai felszerelés	0	1	2	3	4	9
6.4.	részvétel szabadidős, kulturális programokban	0	1	2	3	4	9
6.5.	sportolási lehetőség	0	1	2	3	4	9
6.6.	segítség a tanulásban, korrepetálás	0	1	2	3	4	9
6.7.	hétköznap napi háromszori étkezés	0	1	2	3	4	9
6.8.	hétvégén napi háromszori étkezés	0	1	2	3	4	9
6.9.	naponta friss zöldség/gyümölcs	0	1	2	3	4	9
6.10.	két pár meleg cipő	0	1	2	3	4	9
6.11.	megfelelő ruházat	0	1	2	3	4	9
6.12.	külön fekhely	0	1	2	3	4	9
6.13.	játékok (életkornak megfelelő)	0	1	2	3	4	9
6.14.	számítógép, internethozzáférés (életkornak megfelelően)	0	1	2	3	4	9
6.15.	különleges események (pl. születésnap) megünneplése	0	1	2	3	4	9
6.16.	szükséges orvosi, egészségügyi ellátás	0	1	2	3	4	9

7. ÖSSZESSÉGÉBEN, HOGY ÉRZI, A GYEREK JELENLEG MEGFELELŐ ELLÁTÁST KAP-E, ILLETVE BIZTONSÁGOS KÖRNYEZETBEN VAN-E MAGYARORSZÁGON A KÖVETKEZŐKET TEKINTVE?

	Megfelelő, biztonságos….	Nem releváns, nem érinti	Egyáltalán nem	Közepes mértékben	Igen, teljes mértékben	NT/NV
			megfelelő/biztonságos			
7.1.	szállás	X	1	2	3	9
7.2.	bölcsődei, óvodai környezet	0	1	2	3	9
7.3.	iskolai környezet	0	1	2	3	9
7.4.	orvosi ellátás	0	1	2	3	9
7.5.	szociális ellátás	0	1	2	3	9
7.6.	jogi környezet, jogérvényesítés	0	1	2	3	9
7.8.	mindennapok (utcán, buszon, boltban stb.)	0	1	2	3	9

8. ÉRTE-E A GYEREKET VALAMILYEN JOGSÉRTÉS, INCIDENS, DISZKRIMINÁCIÓ AZÓTA, HOGY MAGYARORSZÁGON VANNAK?

1. Igen, egyszer 2. Igen, néhányszor 3. Igen, rendszeresen

4. Nem 9. Nem tudja/nem válaszol

9. VAN-E A GYEREKNEK VALAMILYEN EGÉSZSÉGÜGYI PROBLÉMÉJA, FOGYATÉKOSSÁGA, TARTÓS BETEGSÉGE?

		Nincs	Igen,			NT/NV
			de nincs szüksége ellátására	szüksége van ellátásra, és **kap is**	szüksége van ellátásra, de **nem kap**	
9.1.	Sajátos nevelési igényű	0	1	2	3	9
	ezen belül:	x	x	x	x	x
9.1.1.	mozgássérült	0	1	2	3	9
9.1.2.	látássérült	0	1	2	3	9
9.1.3.	hallássérült	0	1	2	3	9
9.1.4.	siketvakság	0	1	2	3	9
9.1.5.	beszéd fogyatékosság	0	1	2	3	9
9.1.6.	értelmi fogyatékosság	0	1	2	3	9
9.1.7.	autizmus	0	1	2	3	9
9.2.	Nem sajátos nevelési igényű, de van valamilyen nehézség, probléma	x	x	x	x	x
9.2.1	mozgásszervi	0	1	2	3	9
9.2.2	látással kapcsolatos, szemészeti	0	1	2	3	9
9.2.3.	beszéddel kapcsolatos	0	1	2	3	9
9.2.4.	hallással kapcsolatos	0	1	2	3	9
9.2.5.	allergia	0	1	2	3	9
9.2.6.	egyéb	0	1	2	3	9

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, autista, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

b) pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar) (1993. évi LXXIX. törvény, 121. § (1)).

KÖSZÖNJÜK, HOGY VÁLASZAIVAL SEGÍTETTE MUNKÁNKAT!